

PROGRAM STRANY PROSPERITA SLOVENSKA

Bratislava, 2005

PROLÓG	4
1. PRÁVNÝ ŠTÁT – ISTOTA OBČANA	4
2. POLITICKÝ SYSTÉM MUSÍ MAŤ VEREJNÚ KONTROLU	5
Politický systém musí mať právnu podobu. Tu mu určuje Ústava SR a zákony tohto štátu.	5
*Prosperita Slovenska:	5
3. RIADENIE ŠTÁTU MUSÍ ZOHĽADŇOVAŤ POTREBY MODERNEJ SPOLOČNOSTI	5
*Prosperita Slovenska:	5
*Prosperita Slovenska:	6
*Prosperita Slovenska:	6
*Prosperita Slovenska:	7
4. VYMOŽITEĽNOSŤ PRÁVA A ROVNOSŤ PRED ZÁKONOM PRE VŠETKÝCH	7
*Prosperita Slovenska:	9
5. UPLATŇOVANIE ŠTÁTNEJ MOCI A TVORBA LEGISLATÍVY MUSÍ BYŤ V PROSPECH OBČANA	9
*Prosperita Slovenska:	10
6. ZAHRANIČNÍ SLOVÁCI AKO SÚČASŤ SLOVENSKEJ POLITIKY	10
*Prosperita Slovenska:	11
7. MENŠINOVÉ PRÁVA	11
*Prosperita Slovenska:	11
8. OBČIANSKÁ SPOLOČNOSŤ A TRETÍ SEKTOR	11
*Prosperita Slovenska:	11
9. OBČAN A JEHO POTREBY – CENTRÁLNA ÚLOHA VEREJNEJ SPRÁVY	12
*Prosperita Slovenska:	13
*Prosperita Slovenska:	16
<i>Samospráva</i>	16
*Prosperita Slovenska:	17
<i>Regionálna politika a rozvoj vidieka</i>	17
*Prosperita Slovenska:	17
10. PROSPERUJÚCE HOSPODÁRSTVO, ZDRAVÁ EKONOMIKA, MAXIMÁLNA, ZAMESTNANOSŤ - ZÁKLAD PROSPERITY	17
*Prosperita Slovenska:	18
*Prosperita Slovenska:	18
*Prosperita Slovenska:	19
*Prosperita Slovenska:	19
*Prosperita Slovenska:	19
*Prosperita Slovenska:	20
<i>Zahraničný a vnútorný obchod</i>	20
*Prosperita Slovenska:	21
<i>Energetika</i>	21
*Prosperita Slovenska:	21
11. BYTOVÁ POLITIKA	22
*Prosperita Slovenska:	22
12. ŠTRUKTURÁLNE ZMENY	22
*Prosperita Slovenska:	22
13. FUNGUJÚCI ŠTÁTNY ROZPOČET	23
*Prosperita Slovenska:	23
14. MOTIVAČNÁ DAŇOVÁ POLITIKA	23
15. DAŇOVÁ A COLNÁ SPRÁVA	24
*Prosperita Slovenska:	24
16. TRANSPARENTNÁ DOTAČNÁ A SUBVENČNÁ POLITIKA	25
Štátna pomoc má byť len doplnkovým nástrojom tam, kde nefunguje trh	25
*Prosperita Slovenska:	25
17. EFEKTÍVNE ZDRAVOTNÍCTVO, ADRESNÝ A SOLIDÁRNY SOCIÁLNY SYSTÉM	25
*Prosperita Slovenska:	25
18. ADRESNÝ SOCIÁLNY SYSTÉM	26
*Prosperita Slovenska:	27
19. DÔSTOJNÁ STAROBA, ISTOTY V ŽIVOTE	27
*Prosperita Slovenska:	28
20. VZDELANIE – SPOLOČNÁ INVESTÍCIA OBČANA A ŠTÁTU	28
*Prosperita Slovenska:	29
21. VEDA A VÝSKUM	30
*Prosperita Slovenska:	31
22. INFORMATIKA A INOVÁCIA – ŠANCA PRE SLOVENSKO	31
*Prosperita Slovenska:	32
23. KULTÚRNA POLITIKA	32
*Prosperita Slovenska:	33
24. TRVALOUDRŽATEĽNÉ HOSPODÁRENIE S PRÍRODNÝMI ZDROJMI A SUROVINAMI A ÚČINNÁ OCHRANA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA	33
*Prosperita Slovenska:	34
*Prosperita Slovenska:	34
*Prosperita Slovenska:	34

*Prosperita Slovenska:	34
25. POTRAVINOVÉ HOSPODÁRSTVO – ZDRAVÉ POTRAVINY	35
*Prosperita Slovenska:	36
26. VODNÉ HOSPODÁRSTVO	36
*Prosperita Slovenska:	37
27. VYUŽÍVANIE DOMÁCICH SUROVÍN ŠANCA PRE REGIONÁLNY ROZVOJ	37
*Prosperita Slovenska:	38
28. OCHRANA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA - PREDPOKLAD ZDRAVÉHO ŽIVOTA OBČANOV	38
*Prosperita Slovenska:	38
29. EFEKTÍVNA INFRAŠTRUKTÚRA - ZÁKLAD ROZVOJA REGIÓNOV	38
<i>Infraštruktúra</i>	39
*Prosperita Slovenska:	40
<i>Cestná doprava</i>	40
*Prosperita Slovenska:	41
<i>Železničná doprava</i>	41
*Prosperita Slovenska:	41
<i>Vodná doprava</i>	41
*Prosperita Slovenska:	42
<i>Letecká doprava</i>	42
*Prosperita Slovenska:	42
<i>Pošta</i>	42
*Prosperita Slovenska:	42
<i>Telekomunikácie</i>	42
*Prosperita Slovenska:	43
30. TURISTICKÝ PRIEMYSEL – VÝZNAMNÁ SÚČASŤ EKONOMIKY	43
Prosperita Slovenska:	44
31. VONKAJŠIA BEZPEČNOSŤ A PROFESIONÁLNA ARMÁDA	44
*Prosperita Slovenska:	44
32. ZAHRANIČNÁ POLITIKA	46
*Prosperita Slovenska:	46

PROLÓG

Vstup Slovenska do Európskej únie znamená zásadnú zmenu v ponímaní hospodárskej politiky štátu, postavení občana v právnom systéme a verejnej správe. Vytvárajú sa nové príležitosti, možnosti a šance na uplatnenie sa pre občanov aj pre štát. Politika strany Prosperita Slovenska sa opiera o základnú tézu, ktorou je, že existujú reálne kroky k prosperite našej krajiny.

Vychádzame z presvedčenia, že Slovensko má vzdelanostný a morálny potenciál vydať sa na cestu svojho prerodu smerom k modernej a vzdelanej krajine. Slovenská spoločnosť potrebuje nové smerovanie a perspektívu, aby bola konkurencieschopná a postavila sa výzvam, ktoré prináša trhové prostredie Európskej únie a globalizácie sveta.

1. PRÁVNÝ ŠTÁT – ISTOTA OBČANA

Dodržiavanie druhej hlavy ústavy SR, medzinárodných zmlúv o ľudských právach a slobodách a rešpektovanie medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách, ktoré SR ratifikovala. Za najpodstatnejšie právne záväzné medzinárodné dohovory o ľudských právach a slobodách sa považuje pakt o občianskych a politických právach a pakt o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach, ktoré prijalo OSN, ako aj európsky dohovor o ľudských právach a slobodách, ktoré prijala rada Európy.

Štát musí zabezpečiť a garantovať dodržiavanie základných práv svojich občanov a vytvárať podmienky na uplatnenie práva. Štát existuje a pôsobí v prospech občana. Jeho prvoradou úlohou je zabezpečovať a vytvárať podmienky na práva každého z nás.

Každá spoločnosť na svete musí zabezpečiť základné práva občanovi, a to:

- právo na život a slobodu;
- základné právo a vymožitelnosť práva;
- právo na súkromný majetok.

Nikto nesmie svojvoľne tieto práva nikomu odňať ani ich obmedziť. Výnimky sú v právnom demokratickom štáte povolené len v súlade so zákonom.

Dnes nie sú dôsledne ochraňované individuálne práva každého jednotlivca pred zneužívaním verejnej moci a jeho šikanovaním zo strany byrokracie. Občania Slovenska nemajú zabezpečenú rovnosť šancí, vymožitelnosť práva, štandardné podnikateľské prostredie a dôstojný život.

Nie sme spokojní s tým, ako to dnes na Slovensku vyzerá, v akom stave sa táto krajina nachádza a kam napreduje.

Prosperita Slovenska sa bude zasadzovať, aby štát plnil úlohy, ktoré sú zmyslom a podstatou jeho existencie. Ide o tieto úlohy:

- ✓ **Rozvoj otvorenej demokracie, modernej a vzdelanej spoločnosti, fungujúcej obecnej politiky a verejnej správy.**
- ✓ **Efektívna organizácia riadenia správy štátu, ktorou je zabezpečená jeho reálna existencia.**
- ✓ **Vytváranie podmienok na optimálnu tvorbu a spotrebu zdrojov, čo je praktická realizácia konkrétneho ekonomického programu.**
- ✓ **Zabezpečenie ochrany a uplatnenie práva, čím bude garantované dodržiavanie základných práv občanov. Individuálne práva každého jednotlivca musia byť oveľa lepšie chránené pred zneužívaním verejnej moci a jeho šikanovaním zo strany byrokracie.**

2. POLITICKÝ SYSTÉM MUSÍ MAŤ VEREJNÚ KONTROLU

Politický systém musí mať právnu podobu. Tu mu určuje Ústava SR a zákony tohto štátu.

Súčasný volebný systém Slovenskej republiky je uskutočňovaný voľbami do orgánov samosprávnych krajov a do orgánov územnej samosprávy, voľbami do NR SR a voľbami prezidenta SR.

Súčasnú správu sa politických strán je neospravedliteľné a je jasným dôsledkom neochoty politikov presadzovať také zmeny, ktoré by politické strany lepšie a účinnejšie podriaďovali verejnej kontrole.

Väčšine voličov nie je zrejmé, aké právomoci má ich volený zástupca v celoštátnom parlamente (NR SR), aké oprávnenia má ich kandidát v parlamente samosprávneho kraja (zastupiteľstvo vyššieho územného celku) a aké poslanec v miestnom parlamente (obecnom, či mestskom zastupiteľstve). Vysoký počet nezávislých poslancov spôsobuje, že parlament, ako zákonodarný zástupca štátu, sa stáva podozrivým z korupčného prostredia.

Prosperita Slovenska:

- ✓ sa zasadí, aby na Slovensku mal politický systém právnu podobu s jasnými pravidlami, ktoré určuje ústava a zákon.
- ✓ podporí všetky kroky smerujúce k posilneniu verejnej kontroly politického systému a politických strán.
- ✓ bude presadzovať príkazný mandát, aby ten poslanec, ktorý opustí politickú stranu, odišiel aj z parlamentu.

3. RIADENIE ŠTÁTU MUSÍ ZOHĽADŇOVAŤ POTREBY MODERNEJ SPOLOČNOSTI

Organizácia riadenia štátu pozostáva zo zákonodarnej, výkonnej a súdnej moci. **Zákonodarná moc** sa realizuje poslaneckým zborom NR SR

Kvalita poslaneckého zboru a jeho práca výrazne zaostáva za potrebami krajiny i spoločnosti.

Prosperita Slovenska:

- ✓ sa zasadí za zníženie počtu poslancov, zúženie poslaneckej imunity a v trestnoprávnej oblasti jej úplné zrušenie.
- ✓ bude podporovať výrazne odborne aj morálne skvalitnenie poslaneckého zboru NR SR.

Prostredníctvom **výkonnej moci** sa realizuje riadenie spoločnosti. Úlohou výkonnej moci je plniť rozhodnutia zákonodarnej moci. Uplatňovať zákony, ktoré prijal parlament prostredníctvom individuálnych aktov aplikácie práva (vydávaním rozhodnutí o právach a povinnostiach konkrétnych osôb), ako aj prostredníctvom vydávania normatívnych právnych aktov (všeobecne záväzných právnych predpisov). Podľa článku 123 Ústavy SR: „Ministerstvá a iné orgány štátnej správy na základe zákonov a v ich medziach môžu vydávať všeobecne záväzné právne predpisy, ak sú na to splnomocnené zákonom. Tieto všeobecne záväzné právne predpisy sa vyhlasujú spôsobom, ktorý ustanoví zákon“.

Výkonnú moc treba priviesť k tomu, aby zákony uplatňovala a nie aby ich popierala alebo sa od nich odklňala svojimi „vykonávacími predpismi a usmerneniami“.

Na Slovensku je výkonná moc organizovaná neefektívne, nezohľadňuje potreby občana, ale

moci samotnej. Navyše, nejasné pravidlá výkonu verejnej moci vytvárajú veľký priestor na jej subjektívne zneužitie a rozpínanosť verejnej moci (najmä v oblasti štátom riadených a zabezpečovaných činností).

Prosperita Slovenska:

- ✓ bude presadzovať decentralizáciu a reorganizáciu výkonu štátnej moci, zúženie kompetencií ministerstiev, zníženie počtu zamestnancov na ministerstvách a ústredných orgánoch štátnej správy, ako aj redukciu počtu členov vlády i jednotlivých ministerstiev.
- ✓ bude iniciovať novelu kompetenčného zákona tak, aby hospodárska činnosť bola oddelená od kontrolnej.
- ✓ bude presadzovať organizáciu výkonnej moci tak, aby zohľadňovala potreby občana.
- ✓ bude venovať osobitnú pozornosť konštrukcii, organizačnej štruktúre, vzťahom, väzbám a kompetenciám vlády SR.

Súdna moc je súčasťou štátnej moci. Uplatňovanie práva je prvým krokom k ekonomickej stabilizácii krajiny a zároveň prostriedkom zvýšenia dôveryhodnosti štátu v zahraničí. Dáva istotu podnikateľom, daňovým úradom, občanom, spotrebiteľom, ale aj potencionálnym zločincim. Istota sa zakladá na jasných pravidlách pre všetkých. Súdny musí spravodlivo rozhodovať aj vtedy, keď je účastníkom konania štát, t.j. nesmú štát zvýhodňovať. Právny štát nemôže existovať bez uplatňovania práva.

Nezávislosť súdnej moci má dve stránky : nezávislosť súdov (inštitucionálna nezávislosť) a nezávislosť sudcov (individuálna, osobná nezávislosť). Individuálna súdna nezávislosť nastoľuje jeden z najťažších právnych problémov súčasnosti; mala by zabezpečiť sudcovi istotu. Záruky neodvolateľnosti majú len málo spoločného s tým, čo je problematické v práci sudcov dnes.

Jadro sudcovskej nezávislosti tak, ako bola táto definovaná v čase svojho vzniku, sa skladá z možnosti súdov rozhodovať bez toho, aby boli kontrolované výkonnou alebo zákonodarnou mocou.

Ideálom o osobnej zodpovednosti sudcu sa primeraná ochrana práv účastníkov konania vždy nezaručí. Súdnemu nemožno odňať jej nezávislosť, ale ani ju ponechať bez kontroly. Kontrola sudcov a súdov prostredníctvom verejnej mienky je neefektívna.

Nedostatky v kompetenciách a príliš zložitá štruktúra súdnych inštitúcií má často za následok odklad uplatnenia práva. Zároveň má negatívny dosah na konanie, respektíve nekonanie sudcov aj skutočnosť, že podľa súčasného právneho stavu je prakticky nemožné odvolať sudcu. Mnohokrát dochádza k porušeniam ústavne zakotvených základných práv a slobôd v samotných súdnych konaniach.

Prosperita Slovenska:

- ✓ bude presadzovať reorganizáciu súdnictva, ako aj Najvyššieho súdu SR, reorganizáciu kompetencií krajských sudcov tak, aby bolo ich postavenie posilnené, a aby sa rozšíril počet sporov, o ktorých môže krajský súd ako odvolací orgán rozhodnúť s konečnou platnosťou.
- ✓ bude presadzovať dôslednú kontrolu súdnych procesov a povinnosť zabezpečiť audiovizuálne záznamy z rokovania, kde to výslovne nie je zakázané.
- ✓ bude presadzovať verejnú kontrolu súdov, sudcov a ich rozhodnutí. Zasadí sa o zavedenie systému vnútornej súdnej inšpekcie.
- ✓ bude presadzovať, aby manažment súdnictva bol oddelený od samotného súdenia.

- ✓ podporí nárast počtu sudcov vrátane modernizácie materiálno-technického vybavenie rezortu.
- ✓ podporí redukciu počtu sudcov Najvyššieho súdu (pre porovnanie: Najvyšší súd USA má 9 sudcov, Najvyšší súd SR ich má 86). Najvyšší súd SR musí prevziať úlohu odborného garanta zákonnosti a uplatnenia práva v konaní pred orgánmi všeobecného súdnictva.
- ✓ bude presadzovať zrušenie kariérneho modelu služobného postupu sudcov, pri ktorom sú v súčasnosti kritériom „odslúžené roky“.
- ✓ bude iniciovať zavedenie takej skutkovej podstaty do Trestného zákona, ktorou by sa mohlo priamo porušenie zákona sudcom kvalifikovať ako trestný čin.
- ✓ bude iniciovať zmenu činnosti obchodných registrov.

Vnútorňa bezpečnosť musí byť občanovi garantovaná štátom. V roku 2004 bol v SR evidovaný vzrastajúci počet trestných činov. V roku 2004 bolo celkom evidovaných 131.244 trestných činov, čo predstavuje nárast o 19.351 (+17,3%). Trestnou činnosťou vznikla škoda za 43.1 mld. SK. Suchou rečou štatistiky sa na trestnej činnosti v roku 2004 v porovnaní s rokom 2003 podieľali samotní príslušníci policajného zboru a to 250 (+21), ktorí spáchali 282 (+1) trestných činov. Najčastejším paragrafom, ktorý bol zo strany príslušníkov policajného zboru porušovaný bol §158 trestného zákona o zneužívaní právomocí verejného činiteľa.

Občan SR nemá pocit ochrany a bezpečia vo vlastnom štáte a aj štatistiky uvádzajú, že policajnému zboru nedôveruje viac ako 50% respondentov, čo je alarmujúce.

Prosperita Slovenska:

- ✓ považuje nárast trestnej činnosti za veľmi vážny spoločenský, ale aj politický problém. Extrémizmus ako aj brutalita v páchaní trestnej činnosti volá po extrémnych opatreniach v jeho potláčaní.
- ✓ sa zasadí o ochranu obetí trestných činov v neprospech tých, čo trestnú činnosť páchajú.
- ✓ bude reagovať aj na drobnú kriminalitu (napr. vreckové krádeže), ktorá výrazne strpčuje život občanom.
- ✓ sa zasadí o apolitizáciu Ministerstva vnútra.
- ✓ kriticky prehodnotí zákon o služobnom pomere príslušníkov PZ 73/1998 a jeho novelizácie, ktorá nadobudne účinnosť 1. januára 2006.
- ✓ kriticky zhodnotí zákon o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov 328/2002 a jeho novelizácie, ktorá nadobudne účinnosť 1. januára 2006.
- ✓ sa zasadí nielen o zvýšenie kritérií na príslušníka policajného zboru, ale aj o vybavenie polície právomocami a funkčnou legislatívou.

4. VYMOŽITEL'NOSŤ PRÁVA A ROVNOSŤ PRED ZÁKONOM PRE VŠETKÝCH

V právnom štáte platí právo pre každého a dá sa vymôcť pre všetkých. Ku kritériám právneho štátu patrí dodržovanie práva v štáte, predovšetkým však dodržovanie práva štátnymi orgánmi. Orgány verejnej moci zriadené štátom sú povinné správať sa tak, aby oprávneným osobám umožnili uplatnenie tých práv, ktoré im štát priznal vo svojom právnom poriadku.

Legislatívny systém na Slovensku zahŕňa v sebe zákony: Obchodný zákonník, Občiansky zákonník, Občiansky súdny poriadok, Živnostenský zákon, Trestný zákon, Trestný poriadok, Exekučný a správny poriadok, Zákon o konkurze a reštrukturalizácii, Zákon o rodine, Zákonník práce a iné. Všetky tieto zákony prešli, resp. prechádzajú v súčasnom období novelizáciou, resp. ich novelizácia je otázkou krátkej budúcnosti. Cieľom novelizácií týchto zákonov má byť skvalitnenie legislatívneho prostredia na Slovensku.

Právo obsahuje Civilné právo, Trestné právo a Medzinárodné právo. Súdny systém zastupujú Okresné sudy, Krajské sudy, Najvyšší súd, Ústavný súd a Špeciálny súd, zriadený na riešenie najzávažnejších trestných činov. Prokuratúra kopíruje súdny systém. Zastupovanie SR v rámci EU je zabezpečené zástupcom SR pred Európskym súdom pre ľudské práva. Slovensko má svojho zástupcu pred Súdny dvorom Európskeho súdu a pred súdom I. stupňa Európskeho súdu.

Vláda preto musí vytvoriť podmienky na rýchle a spravodlivé riešenie sporov, ktoré zabezpečí vymožitelnosť nárokov a ochranu vlastníckych práv. Vymožitelnosť práva musí byť urýchlenná nielen vo fáze do vydania právoplatného rozhodnutia, ale aj v ďalšej fáze, teda až do úspešného výkonu rozhodnutia.

Už v roku 2000 bol na Úrade vlády vytvorený Riadiaci výbor boja proti korupcii a Centrálna koordinačná jednotka boja proti korupcii. Boli prijaté viaceré právne normy, ktoré mali byť vo svojej podstate považované za boj proti korupcii. Sú to najmä zákon o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti, zákon o štátnej a verejnej službe, zákon o verejnom obstarávaní, sudcovský kódex či inštitút agenta-provokatéra. Bol prijatý zákon o preukazovaní pôvodu majetku (ktorého účinnosť bola však spochybnená generálnym prokurátorom, najnovšie aj Ústavným súdom).

*Medzi najproblémovjšie oblasti ekonomického, podnikateľského prostredia a verejného života na Slovensku patrí **vymožitelnosť práva, korupcia v justícii, korupcia v štátnej správe a korupcia pri verejnom obstarávaní.***

Súčasná vláda ako aj tie predchádzajúce si ako jednu z priorít svojho vládneho programu uvádzali zlepšenie legislatívneho prostredia na Slovensku a najmä zlepšenie vymožitelnosti práva. Realita zaostáva za sľubmi. Na Slovensku sa právo uplatňuje polovičato, alibisticky a niekedy vôbec nie. Nedostatočná, resp. zlá vymožitelnosť práva na Slovensku je jednou z oblastí, ktorá je kritizovaná nielen tuzemskými podnikateľskými subjektami na Slovensku, ale je nám vytykaná aj Európskou úniou a Svetovou bankou.

V občianskych konaniach podobný stav pretrváva už niekoľko rokov. V dôsledku týchto prietahov v súdnom konaní či v dôsledku nečinnosti súdov prehralo Slovensko pred súdom v Štrasburgu viacero sporov.

V súčasnosti nie sú zabezpečené dlhodobé pravidlá pri zachovaní rovnosti šancí, vymožitelnosť práva je slabá, práca obchodných súdov nie je efektívna, postavenie podnikateľa v oblasti správneho práva nie je optimálne. V súčasnosti štátna správa rozsahom svojich právomocí nadmerne zasahuje do činnosti podnikateľa.

Vymáhanie pohľadávok, postavenie a práva veriteľov na Slovensku sú právom terčom kritiky. Aj napriek novelám Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka a ďalších zákonov sa postavenie veriteľov voči dlžníkom nezlepšilo.

Podnikateľ nemá možnosť efektívneho vymáhania svojich pohľadávok voči štátu, pritom štát je najväčší neplatič. Netýka sa to len stanovenia výšky odvodov za svojich poistencov a platenia týchto odvodov včas, ale týka sa to aj presunu financií na regióny.

V súčasnosti podnikateľ nemá prístup ku všetkým informáciám, ktoré sa môžu týkať ochrany jeho práv.

Korupciu v súdnictve môžeme považovať za závažný problém aj preto, že celý systém súdnictva je uzatvorený – Zákon o súdoch a sudcoch, ktorý rieši sudcovskú samosprávu, menovanie sudcu, obmedzenie možnosti jeho odvolania, postihy sudcov a pod. Znamená to, že sudcovia sa majú kontrolovať, odmeňovať, postihovať sami.

Štát garantuje, avšak nie vždy aktívne presadzuje dodržiavanie ľudských práv, ochranu individuálnej slobody a súkromného majetku.

Značná časť ústavných činiteľov je zvýhodnená prostredníctvom relatívnej trestno-právnej imunity, v prípade prezidenta ide dokonca o absolútnu trestno-právnu imunitu.

Zákonodarcovia stratili kontakt s realitou, pretože sami sú vyňatí spod účinnosti predpisov trestno-právnej a priestupkovej povahy, za svoje konanie v NR SR nenesú zodpovednosť - pričom toto sa týka aj ich produktivity práce a navyše (úplne pochopiteľne) disponujú značnými spoločenskými a politickými kontaktmi. Považujeme za nemorálne, aby tí, ktorí prijímajú zákony - a teda zodpovedajú aj za ich kvalitu, boli vyňatí spod účinnosti niektorých z nich.

Prosperita Slovenska:

- ✓ bude usilovať o zlepšenie podmienok pre mimosúdne riešenie sporov, resp. využívanie iných nástrojov pri riešení sporov (napríklad mediácia, rozhodcovské súdy, notárske exekučné zápisnice, už spomínané predbežné opatrenia na majetok, využitie ombudsmana a orgánov verejnej správy – najmä v prípade občiansko-právnych sporov, rodinných konfliktov a práv spotrebiteľa.
- ✓ bude presadzovať zavedenie účinných mechanizmov na vymáhanie pohľadávok a posilnenie práv aktívnych veriteľov.
- ✓ bude aktívne podporovať zvyšovanie právneho vedomia samotných občanov a ich sebavedomia pri domáhaní sa svojich nárokov voči štátnej a verejnej správe a na druhej strane zlepšenie prístupu štátnych úradníkov a pracovníkov vo verejnej správe voči občanom a taktiež podnikateľom.
- ✓ bude presadzovať plnú zodpovednosť sudcov za svoje rozhodnutia; v prípade dokázanej korupcie sudca musí byť okamžite z postu odvolaný a funkciu sudcu nemôže vykonávať na žiadnom, ani nižšom stupni súdnictva.
- ✓ bude presadzovať politickú bezúhonnosť sudcov (evidencia vo zväzkoch ŠTB je nezlučiteľná s výkonom tejto funkcie).
- ✓ sa zasadí o to, aby boli zrušené neopodstatnené výhody, ktoré požívajú niektoré skupiny, ako napríklad ústavní činitelia, poslanci, členovia vlády a ústredných orgánov štátnej správy, atď.
- ✓ bude bojovať proti všetkým prejavom protekcie a nerovnakého postavenia pred zákonom, ktoré by mohli nastať na základe rôzneho osobného, majetkového či sociálneho postavenia v spoločnosti.
- ✓ bude presadzovať zrovnoprávnenie postavenia štátneho a súkromného sektora v očiach zákona.
- ✓ sa zasadí o vytvorenie dlhodobých pravidiel pre podnikateľské subjekty pri zachovaní rovnosti šancí a o posilnenie postavenie podnikateľa v oblasti správneho práva a ochrany jeho majetku.

5. UPLATŇOVANIE ŠTÁTNEJ MOCI A TVORBA LEGISLATÍVY MUSÍ BYŤ V PROSPECH OBČANA

V právnom štáte právny poriadok nechráni štátnu moc pred občanmi. Právny poriadok v právnom štáte určuje postup orgánov verejnej správy tak, aby neboli porušované práva občanov (II. ÚS 62/1999. Zbierka nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky 1999, s. 331).

Základom právneho štátu, sú všeobecne záväzné právne predpisy, ktoré určujú pravidlá správania sa všetkých inštitúcií a osôb na území štátu. Súčasťou pravidiel sú aj pravidlá tvorby práva, teda navrhovania a schvaľovania všeobecne záväzných právnych predpisov.

Právnym predpisom určujúcim pravidlá konania pred všetkými orgánmi verejnej správy je **zákon o správnom konaní**. Východisko k príprave takého zákona bude spočívať v priblížení správneho konania k súdnemu konaniu. To znamená, určenie prísnejších pravidiel a stanovenie postupu a podmienok, ktoré orgán verejnej správy musí dodržať. Tam, kde zákon dáva príliš často správnomu orgánu voľnosť, aby zákon uplatnil podľa svojho uváženia vzniká priestor pre zneužitie verejnej moci a výkonu verejnej správy proti občanovi. Dodržiavanie ústavy všetkými štátnymi orgánmi musí byť samozrejmosťou. Jedným z praktických možných riešení v budúcnosti môže byť aj zavedenie špecializovaných správnych súdov.

Vzťah verejných orgánov a jednotlivca sa v SR vytvára nekoncepčne a živelne. Práva sa priznávajú a uberajú podľa momentálnej situácie a ťažkostí, ktorým sa štátna moc zamýšľa vyhnúť.

Štátna moc sa na našom území uplatňuje deformovane. Výkonná moc neplní úlohy, ktoré majú byť náplňou jej činnosti a súdna moc je prerastená korupciou, ale preberá úlohy, ktoré má zabezpečiť zákonodarná moc.

Správne konanie je potrebné zrýchliť a zefektívniť. Legislatívne nie sú doriešené dôsledky nezákonného rozhodnutia alebo nesprávneho územného postupu. Zákon neurčuje, v akom rozsahu za nezákonné rozhodnutie voči občanovi zodpovedá štát, kedy orgán územnej samosprávy a kedy a ako sa táto zodpovednosť prejaví voči konkrétnemu úradníkovi alebo sudcovi, konajúcemu v rozpore s ústavou, zákonom alebo s iným všeobecne záväzným právnym predpisom.

Neprimerane silnú pozíciu pri návrhoch právnych úprav vo vláde má Legislatívna rada vlády, ktorá neraz neodborne a neadekvátne zasahuje do vecnej stránky návrhov zákonov. Svoje práva odvodzuje od obyčaje a povinnosti má uložené bez zodpovednosti.

Prosperita Slovenska:

- ✓ bude presadzovať požiadavku novelizácie ústavy so zavedením takej zmeny postavenia verejného ochrancu práv, po ktorej by sa ombudsman stal skutočným ochrancom základných práv a slobôd. Ochranca práv by mal oprávnené iniciovať začatie konania pred štátnym orgánmi. Vo veciach týkajúcich sa základných práv a slobôd má byť účastníkom konania vedeného pred iným orgánom verejnej moci.
- ✓ navrhne zákon o uplatňovaní práva, ktorý vymedzí postavenie a všetky vzťahy, väzby i kompetencie zainteresovaných inštitúcií.
- ✓ bude presadzovať, aby každý jednotlivec, ktorého základné právo alebo slobodu poruší právna úprava určená v zákone, vo vykonávacom predpise k zákonu alebo vo všeobecne záväznom nariadení orgánu územnej samosprávy, mal právo ústavnou sťažnosťou žiadať o zrušenie takej časti právnej úpravy.
- ✓ zasadí sa o zrýchlenie a zefektívnenie správneho konania.
- ✓ bude iniciovať právnu úpravu zákona o správnom konaní (Správny poriadok) tak, aby sa určili jasné pravidlá ich postupu.
- ✓ bude presadzovať dodržiavanie zásady, podľa ktorej právny poriadok v právnom štáte určuje postup orgánov verejnej správy tak, aby neboli porušované práva občanov a aby právny poriadok slúžil na ochranu jednotlivca pred šikanovaním orgánmi verejnej správy pri výkone verejnej správy.

6. ZAHRANIČNÍ SLOVÁCI AKO SÚČASŤ SLOVENSKEJ POLITIKY

Vysoký podiel ľudí s dokumentovaným vzťahom k Slovensku žije dnes v zahraničí. Títo ľudia predstavujú intelektuálny a ekonomický zdroj, ktorý sa dá použiť tak pre rozvoj Slovenska ako aj pre rozvoj týchto ľudí.

Vzťah k Slovensku mohol vzniknúť vystačovalectvom, utečenečtvom, vstúpením do rodinného zväzku alebo iným spôsobom. Pre rozvoj slovenských zahraničných vzťahov môžu títo ľudia v rámci spolupráce vystupovať ako neoficiálni veľvyslanci v krajinách, v ktorých žijú. V oficiálnej politike doterajších vlád sa však nepodarilo vzbudiť vytrvalý záujem Slovákov v zahraničí o dianie na Slovensku a nepodarilo sa ani komerčne využiť ich kontakty v zahraničí.

Prosperita Slovenska:

- ✓ navrhuje vytvorenie programu spolupráce so zahraničnými Slovákami pre rozvoj modernej vzdelanostnej spoločnosti. Základom funkčnosti takéhoto programu musí byť vytvorenie atmosféry dôvery pre tých, ktorí sa chcú do neho zapojiť. Nie je prípustné, aby zahraniční Slováci boli zneužívaní politickými stranami iba za účelom získania volebných preferencií.
- ✓ navrhuje prijatie zmeny ústavného zákona ako aj ďalších zákonov, ktoré zahraničným Slovákom a ich potomkom radikálne zjednodušia možnosť stať sa slovenským občanom. Takisto chceme umožniť, aby zahraniční Slováci mali prístup k slovenskému zdravotnému a penzijnému systému a bolo im umožnené študovať na slovenských školách za rovnakých podmienok ako občanom Slovenska.

7. PRÁVA NÁRODNOSTNÝCH MENŠÍN

SR oficiálne rešpektuje mnohostranné dohovory OSN a Rady Európy v oblasti ľudských práv a uznáva Rámcový dohovor na ochranu národnostných menšín Rady Európy.

Absentuje progresívna spolupráca s mimovládnyimi organizáciami, ktoré sa zaoberajú problematikou ľudských práv. Absentuje inštitúcia, ktorá by sa centralizovane venovala spomínanej problematike rómskej menšiny. Krízová situácia je najmä v rómskych osadách a na sídliskách.

Prosperita Slovenska:

- ✓ bude presadzovať nový prístup k riešeniu rómskej problematiky.
- ✓ bude presadzovať centralizáciu zdrojov určených na riešenie rómskeho problému a založenie štátnej agentúry pre rómske menšiny, ktorej činnosť bude upravená zákonom a budú v nej pôsobiť absolventi VŠ (psychológia, sociálna práca či výchova a vzdelávanie dospelých). Štátna agentúra by pôsobila priamo a dlhodobo v rómskych osadách, jej pracovníci by boli platenými štátnymi zamestnancami v spolupráci s cirkvami.
- ✓ v oblasti národnostných menšín budeme presadzovať princípy rešpektujúce dohovory OSN, rady Európy v oblasti ľudských práv, ako aj medzinárodné zmluvy o ľudských právach a slobodách.

8. OBČIANSKÁ SPOLOČNOSŤ A TRETÍ SEKTOR

V občianskom a demokratickom štáte je mimoriadne dôležité uplatňovať vo vzťahoch k mimovládnym organizáciám k **tretiemu sektoru** princíp plurality.

Štátna správa obecne pristupuje k mimovládnym organizáciám s nedôverou, nie sú pozývané k tvorbe koncepcií. Mimovládne organizácie spravidla reagujú negatívne na koncepčné a rozvojové programy, či už v oblasti hospodárstva alebo ochrany životného prostredia. Vecný dialóg a hľadanie optimálnych postupov a riešení sú skôr výnimkou ako pravidlom.

Prosperita Slovenska:

- ✓ bude podporovať všetky aktivity mimovládnych organizácií (MVO), ktoré otvorene a transparentne pôsobia v prospech občanov a Slovenskej republiky a požadovať ich účasť na tvorbe koncepčných a strategických materiálov

- ✓ predovšetkým zameraných na regionálny rozvoj, rozvoj cestovného ruchu, vzdelávania, zamestnanosti a sociálnych služieb.
- ✓ bude trvať na vykonaní auditu a prehodnotení poskytovania dotácií MVO zo štátneho rozpočtu, bude presadzovať, aby manažment MVO niesol osobnú zodpovednosť za nakladanie s dotačnými finančnými prostriedkami.

9. OBČAN A JEHO POTREBY – CENTRÁLNA ÚLOHA VEREJNEJ SPRÁVY

Verejná správa

Verejná správa ako správa vecí verejných, umožňuje organizačne spravovať, organizovať a riadiť všetky služby, ktoré obyvatelia od štátu potrebujú a požadujú, vrátane organizačného zabezpečenia potrebného pre zachovanie samotnej existencie štátu tak, aby výkon zodpovedal potrebám občana a v ekonomickej podobe mal optimálny charakter.

Verejná správa sa vykonáva v dvoch rovinách - **v štátnej a samosprávnej.**

Zvyšuje sa tlak na efektívnosť finančného riadenia, jej kontroly na všetkých úrovniach verejnej správy a celkovú výkonnosť, ako aj racionálnejší systém miestnej samosprávy a zadefinovanie jej optimálnej veľkosti.

Reforma verejnej správy

V SR zo strategického hľadiska reforma verejnej správy predstavuje zásadný krok v konsolidácii demokratického systému a zároveň je dôležitý a stimulujúci faktor pri vytváraní národnej konkurenčnej výhody vplyvajúcej na vyššiu výkonnosť ekonomického systému krajiny.

Hlavné problémy v oblasti verejnej správy, na ktoré sa bude treba zamerať, sú prehlbovanie princípu subsidiarity, riešenie problému fragmentácie sídelnej štruktúry a posilňovanie finančnej a hospodárskej autonómie samosprávy.

Neoddeliteľnou súčasťou reforiem verejnej správy sú štrukturálne reformy s hlavným dôrazom na zvýšenie výkonnosti ekonomiky regiónov v snahe doceliť pružnejšiu reakciu na oprávnené potreby a požiadavky občanov.

Jadro smerovania celej reformy verejnej správy v SR je v decentralizácii verejnej správy, ktorá predstavuje pridelenie fiškálnych, politických a administratívnych kompetencií na nižšie úrovne vlády. Reforma verejnej správy je základným predpokladom a zároveň nevyhnutnou podmienkou miestneho ekonomického a spoločenského rozvoja.

Nová organizácia miestnej štátnej správy od roku 2004 bola daná zákonom NR SR č. 515/2003 Z. z. o krajských úradoch a obvodných úradoch (zrušenie 79 okresných úradov a zrušenie rozpočtovej kapitoly štátneho rozpočtu „Krajské úrady“).

I. etapa fiškálnej decentralizácie prebehla v rokoch 2002 až 2004 a predstavovala súhrnný finančný vzťah k obciam a VÚC cez rozpočtovú kapitolu, ktorou boli financované prenesené kompetencie.

V II. etape fiškálnej decentralizácie od roku 2005 sú jej predmetom originálne kompetencie samospráv. U obcí sú to: školstvo (okrem základných škôl), doprava (vo verejnom záujme) a opatrovateľská služba. U VÚC sú to: školstvo (okrem stredných škôl), doprava (vo verejnom záujme cesty II. a III. triedy), sociálne veci a kultúra.

Činnosť obcí a VÚC v oblasti preneseného výkonu štátnej správy je členená: na rozhodovaciu pôsobnosť obcí na jednotlivých úsekoch štátnej správy a na ďalšie činnosti, ktoré súvisia s rozhodovacou pôsobnosťou, ale ich výsledkom nie sú rozhodnutia vydané v správnom konaní.

Prenesený výkon štátnej správy uskutočňovaný obcami je uskutočňovaný na úseku: stavebného poriadku, štátnej vodnej správy, ochrany prírody a krajiny, odpadového hospodárstva, základných škôl, cestnej dopravy, pozemných komunikácií a matrik.

Financovanie originálnych kompetencií od roku 2005 pochádza z výnosov miestnych daní (100 %-ný výnos do obcí). Došlo k transformácii 7 miestnych poplatkov na miestne dane; obec môže slobodne rozhodnúť o ich zavedení vrátane výšky daňových sadzieb. Zrušili sa 4 miestne poplatky (od mája 2004); financovanie prebieha z výnosov dane z nehnuteľností (100 %-ný výnos do obcí), z výnosov cestnej dane (100 %-ný výnos do VÚC) a z výnosov dane z príjmov fyzických osôb - DPFO (70,3 %-ný výnos obciam a 23,5 %-ný výnos VÚC; zvyšných 6,2 % je príjmov ŠR).

Problémy prechodu kompetencií a ich finančného zabezpečenia vyplývajú z dôvodov: nedostatočnej koordinácie procesu reformy verejnej správy, nedostatočne pripraveného a zabezpečeného delimitačného procesu, poddimenzovanosti financovania takmer všetkých prenesených kompetencií, nepresunutia prierezových funkčných miest v rámci prenesenej pôsobnosti štátnej správy (najmä na úsekoch: stavebné konanie, sociálne veci), nedoriešenia majetkovo-právnych záležitostí vrátane nevysporiadaných vlastníckych vzťahov a prevádzkových dlhov na odovzdanom majetku, vysokého modernizačného dlhu na odovzdanom majetku ako aj nedoriešenej technickej vybavenosti k prevzatým kompetenciám.

Vysoká fragmentovaná sídelná štruktúra - 2891 obcí a z nich 67,4 do 1 000 obyvateľov, v ktorých žije len 16,1 % obyvateľstva si vyžiadala, že ku koncu marca 2004 bolo zriadených viac ako 190 spoločných obecných úradov s počtom zastúpených viac ako 2600 obcí.

V dôsledku zriaďovania spoločných obecných úradov na princípe dobrovoľnosti dochádza k častým zmenám v sídlach spoločných obecných úradov a v počte obcí, ktoré ich zriadili na uskutočňovanie preneseného výkonu štátnej správy na úseku stavebného poriadku.

Systémové nedostatky sú založené hlavne na vzťahoch štátneho rozpočtu a rozpočtov obcí, čo spôsobuje nestabilitu a nepredvídateľnosť systému participácie samospráv na centrálnych daniach. Ďalej nedostatočné reflektovanie medziročného vývoja podielových daní na ročnú mieru inflácie - negatívny odraz na celkovej zadĺženosti miestnych samospráv a predaj vlastného majetku. Pri reformách chýbalo objektívne kritériálne rozhodovanie, čo spôsobovalo nespravodlivosť systému, rozdeľovanie prostriedkov nedostatočne rešpektovalo miestne špecifiká regiónu.

Pretrvávajúce nedostatky sa prejavujú v nedostatočnej a rozdielnej kvalite rozhodovacieho procesu preneseného výkonu štátnej správy na obce a VÚC v nedostatočnom finančnom, personálnom, finančne a materiálno-technickom zabezpečení preneseného výkonu štátnej správy, v nedostatočne účinnom systéme riadenia a kontroly výkonu štátnej správy v pôsobnosti obcí a VÚC.

Objavujú sa neodôvodnené prietahy niektorých starostov a primátorov v konaniach vo vzťahu k občanom a to najmä z dôvodov: nerešpektovania metodického pokynu ministerstva, nedostatočnej odbornosti a znalosti príslušných právnych predpisov, zložitých a časovo náročných administratívnych postupov v spoločných obecných úradoch. Veľa občanov je presvedčených o tom, že veľa starostov aktívne koná v rozpore so zákonom a za ich konaním je iný ako verejný záujem.

Treba spomenúť aj nedostatočné vybavenie kvalitnou výpočtovou technikou, najmä internetom, v niektorých prípadoch chýba mechanizmus na kontrolu použitia štátnych dotácií, ktoré boli pridelené obciam na prenesený výkon štátnej správy a tiež nedostatočné štatistické vykazovanie činností obcí v oblasti preneseného výkonu štátnej správy.

Prosperita Slovenska:

- ✓ bude presadzovať nové informačné, komunikačné a manažérske technológie vo verejnej správe, vytvorenie vhodného prostredia pre efektívne využitie informačných technológií pri poskytovaní služieb občanom.
- ✓ bude presadzovať v zabezpečovaní administratívno-riadiacich funkcií vo verejnej správe implementáciu nových prístupov vo verejnom manažmente s cieľom zvýšenia celkovej výkonnosti vo verejnom sektore - New Public Management (NPM).
- ✓ sa zasadí o zdokonaľovanie a skvalitňovanie rozpočtového výkonového plánovania, zmenu postavenia a statusu správnych úradníkov.

- ✓ bude podporovať fiškálnu decentralizáciu v SR, ktorú považuje za rozhodujúci nástroj reálneho uplatňovania ekonomickej suverenity samospráv. Zároveň presadzovať súčinnosť fiškálnej decentralizácie so smerovaním verejných financií a celkových zámerov fiškálnej politiky štátu.
- ✓ bude presadzovať systémové prvky fiškálnej decentralizácie, za ktoré považuje zvýšenie efektívnosti, zodpovednosti a transparentnosti pri rozhodovaní o použití verejných zdrojov, objektivnosť kritérií a faktorov, vyššiu spravodlivosť pri rozdeľovaní zdrojov, stabilitu celého systému financovania územných samospráv, predvídateľnosť fiškálnych vzťahov štátneho rozpočtu a rozpočtov územných samospráv z hľadiska dlhšieho časového obdobia.
- ✓ bude presadzovať optimalizáciu a ďalšie pokračovanie procesu fiškálnej decentralizácie - až po vytvorení vecných podmienok (vytvorených najmä komunálnou reformou).
- ✓ sa zasadí o postupné prehodnocovanie zavedenia nového, stabilného, transparentného, spravodlivého a motivačného systému horizontálneho finančného vyrovnávania rozdielnej daňovej sily jednotlivých VÚC a obcí, ďalej o prehodnotenie vhodnosti nastavenia niektorých kritérií rozdeľovania výnosu z daní z príjmov fyzických osôb (ďalej DPFO) vrátane rozšírenia ďalších kritérií prerozdeľovania a úpravu v súčasnosti platných pravidiel používania návratných zdrojov financovania obcí a VÚC.
- ✓ bude presadzovať postupné prehodnocovanie možnosti prechodu DPFO do štruktúry miestnych daní (po komunálnej reforme), ďalej do štruktúry miestnych (príp. regionálnych) daní zaradenie tzv. ekologickej dane nahradzujúcej súčasné poplatky za znečisťovanie ovzdušia, pôdy a vody. Zasadí sa za zavedenie strednodobého finančného a rozpočtového plánovania s prepojením na programové rozpočtovanie.
- ✓ v systéme verejnej správy bude podporovať dlhodobé a koncepčné posilňovanie subsidiarity a prenos právomoci z ústredných orgánov štátnej správy na orgány územnej samosprávy.
- ✓ sa zasadí, aby reforma verejnej správy, resp. jej organizačnej štruktúry bola uskutočnená s reformou súdnej moci, a to na všetkých stupňoch mocenských štruktúr, ktoré riadia veci verejné. Výsledkom by mali byť zásadné zmeny v organizácii ústredných právomocí a miestnych orgánoch štátnej správy, ako aj v organizácii územnej samosprávy na miestnom (obecnom) stupni a na stupni vyšších územných celkov.
- ✓ bude presadzovať, aby všade tam, kde to bude legislatívne a vecne možné, bolo zrušené povoľovanie a súhlasy orgánov verejnej správy a aby bolo nahradené tzv. registračným konaním – ktoré bude občanovi ukladať len oznamovaciu povinnosť.

Štátna správa

Štátna správa obsahuje 15 ministerstiev, 11 ostatných ústredných orgánov štátnej správy a viacero ďalších úradov, ktoré sú poverené výkonom verejnej moci. Obsahuje rezorty štátnej moci, ktoré sa prekrývajú vo svojich prirodzených kompetenciách, kým reálne kompetencie sú rozdelené medzi viaceré ministerstvá a ďalšie orgány. Tento stav komplikuje komunikáciu medzi ministerstvami a najmä presadzovanie efektívnych politík. Mnohé komplexnejšie politiky, ktoré by sa efektívne dali riešiť v rámci jedného logického rezortného celku, si vyžaduje medzirezortný prístup, ktorý je u nás z hľadiska tradícií, rozpočtovania a administratívnych procesov mimoriadne ťažko realizovateľný.

Nasledujúca tabuľka predstavuje zoznam ostatných ústredných orgánov štátnej správy a vybraných iných orgánov:

ZOZNAM OSTATNÝCH ÚSTREDNÝCH ORGÁNOV ŠTÁTNEJ SRÁVY A VYBRANÝCH INÝCH ŠTÁTNYCH ORGÁNOV

Ostatné ústredné orgány štátnej správy:	Vybrané iné orgány:
1. Úrad vlády	1. Úrad pre štátnu pomoc
2. Protimonopolný úrad	2. Telekomunikačný úrad
3. Úrad pre verejné obstarávanie	3. Úrad pre reguláciu sieťových odvetví
4. Štatistický úrad	4. Letecký úrad
5. Úrad geodézie, kartografie a katastra	5. Štátny dráhový úrad
6. Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo	6. Štátna plavebná správa
7. Správa štátnych hmotných rezerv	
8. Úrad jadrového dozoru	
9. Úrad priemyselného vlastníctva	
10. Národný bezpečnostný úrad	
11. Úrad pre štátnu službu	

Z legislatívneho hľadiska je počet ministerstiev a ostatných ústredných orgánov plne v kompetencii parlamentu. Upravuje ho zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy (kompetenčný zákon).

Za ideálnych okolností by každé ministerstvo malo plniť kľúčové úlohy v danej oblasti najmä na poli tvorby politík a strategicko-koncepčnej činnosti. Ide najmä o tvorbu legislatívy, tvorbu a realizáciu ostatných politík, tvorbu dlhodobých stratégií, alokáciu rozpočtových prostriedkov v danej oblasti a regulačnú činnosť.

V mnohých oblastiach už zaniká aj potreba existencie samostatných ministerstiev. Hlavnými dôvodmi sú transformácia hospodárstva, decentralizácia verejnej správy a perspektívne aj integrácia do Európskej únie. Slovensko sa v medzinárodnom porovnaní radí medzi krajiny s vyšším počtom ministerstiev. Jedenásť ďalších ústredných orgánov štátnej správy, spolu s ďalšími orgánmi štátnej správy, tvorí sieť "neviditeľnej byrokracie", ktorá obklopuje, fungovanie kabinetu. Ostatné ústredné orgány sú napríklad súčasťou medzirezortného pripomienkového konania.

Vysoký počet organizácií spôsobuje nejasnú zodpovednosť jednotlivých orgánov, prípadne duplicitné kompetencie, rozptyľovanie vzácnych ľudských zdrojov medzi viaceré organizácie, vyššie náklady na vyšší počet oddelených riadiacich štruktúr.

Reforma neprinesla výraznú redukciu orgánov štátnej správy v rámci ozdravenia verejného sektora. Počet ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy na Slovensku je neodôvodnene vysoký v pomere k veľkosti krajiny a potrebám správy štátu. V porovnaní s väčšinou západoeurópskych krajín s obdobným počtom obyvateľov patrí SR na popredné priečky v počte ministerstiev. K hlavným nevýhodám tohto stavu patria zvýšené transakčné náklady na činnosť vlády.

Prosperita Slovenska:

- ✓ sa zasadí o výraznú redukciu počtu zamestnancov štátnej správy a počtu úradov štátnej správy. Nie je ďalej možné pri presune väčšiny kompetencií verejnej správy na samosprávy, pokračovať v štruktúre, ktorá mapuje doterajšie štátno-správne členenie (t.j. 8 krajov a 79 okresov).
- ✓ sa zasadí o podporu zrušenia trojstupňového riadenia štátnej správy, výraznú redukciu činností a kompetencií zabezpečovaných štátnou správou a na jej základe aj zníženie počtu zamestnancov a orgánov štátnej správy.
- ✓ bude presadzovať redukciu ministerstiev, a ústredných orgánov štátnej správy, vrátane redukcie zamestnancov týchto orgánov.
- ✓ bude presadzovať zníženie počtu členov vlády (aj v nadväznosti na odporúčania týkajúce sa podpredsedov vlády), čím sa umožní lepšie fungovanie vládneho kabinetu, nakoľko sa zjednoduší proces prijímania rozhodnutí.
- ✓ bude presadzovať vytvorenie logickejších, a tým aj funkčnejších rezortných celkov prostredníctvom novely kompetenčného zákona, čím sa sprehľadní a zjednoduší systém štátnej správy.

Samospráva

V súčasnosti sa vytvárajú podmienky pre združené financovanie, ktoré vychádza zo spolupráce samospráv, štátu, podnikateľov, občanov, domácich i zahraničných zdrojov. Zdravotnícke i školské zariadenie prechádzajú procesom koncentrácie týchto zariadení s dostatočnou mierou efektívnosti. Vážny je problém veľkostnej štruktúry sídiel a regiónov.

Žiadne sídlo pod 10 000 obyvateľov ekonomicky nie je schopné splniť svoje samosprávne funkcie. Skúsenosti EÚ to potvrdzujú v plnom rozsahu. Zmena veľkostnej štruktúry sídiel vytvára predpoklad pre reálne ekonomické prežitie samospráv.

Vytvorenie väčších územných celkov (VÚC) vyžaduje minimálne 750.000 ľudí — 1 mil. Opätovne vo väzbe na skúsenosti EÚ iba takéto celky sú schopné ekonomicky prežiť, nadviazať spoluprácu s bankovým sektorom, kapitálovými trhmi atď., z vnútorných zdrojov zabezpečovať rozvoj regiónov. Znamená to, že na Slovensku by mali z dlhodobého hľadiska, resp. v období po ukončení transformačných procesov existovať maximálne 4 kraje a špeciálne postavenie Bratislavy ako celku. Stále viac sa ukazuje potreba uvažovať s riešením VÚC formou prirodzenej regionalizácie územia SR.

Neboli vytvorené podmienky pre prechod samospráv na viac zdrojové financovanie, ktoré vytvárajú priestor na samostatnú aktivitu a stratégiu samosprávnych orgánov na miestnej a regionálnej úrovni i v oblasti miestnych daní.

Neriešil sa finančný rozmer všetkých kompetencií, ktoré prešli na samosprávne orgány. Presunutie zodpovednosti za mnohé okruhy v oblasti školstva, zdravotníctva, ekológie, dopravy na samosprávne orgány, bez riešenia finančného rozmeru záväzkov z minulosti je formálne. To znamená v podstate pre väčšinu miestnych a regionálnych samospráv neriešiteľný problém.

Nebola prehodnotená žiaduca ekonomická veľkosť sídiel tak, aby tieto sídla boli schopné prežiť. Skúsenosti Európskej únie jasne ukazujú, že tieto sídla musia mať rozmer minimálne 10 tisíc obyvateľov. Z celkového rozsahu 2 860 sídiel na Slovensku, je 2 100 sídiel s počtom do 3000 obyvateľov (z toho 1 800 sídiel s počtom do 1 000 obyvateľov). V nadmernom roztriešteni osídlenia nie je možné reálne udržať ekonomickú funkčnosť samospráv.

Prosperita Slovenska:

- ✓ bude presadzovať ekonomicky žiaducu veľkosť sídiel, ktoré by mali mať aspoň 5000 obyvateľov a vytvorenie VÚC s minimálne 750 000 obyvateľov.
- ✓ bude podporovať multizdrojový princíp financovania, ktorý vytvára priestor na samostatnú aktivitu a stratégiu samosprávnych orgánov a budeme presadzovať podieľanie sa štátu na splatení dlhov, ktoré vznikli presunom kompetencií.
- ✓ bude podporovať prirodzenú regionalizáciu územia SR na VÚC.
- ✓ bude presadzovať výraznú redukciu orgánov samosprávy.

Regionálna politika a rozvoj vidieka

Hlavným cieľom regionálnej politiky je zosúladiť rozvoj regiónov a koncepcií, s ohľadom na využitia surovínovej a energetickej základne, dopravnej infraštruktúry, so začlenením sa do existujúcej infraštruktúry spoločnej Európy. Budovanie regiónov a euroregiónov je potrebné zosúladiť s miestnou správou a samosprávou.

V oblasti regionálnej politiky sa nepodarilo dosiahnuť zmenšenie ekonomických rozdielov medzi regiónmi, vytvárať priestor na rozvoj podnikateľských aktivít a zamestnanosti, stanoviť priority regionálneho rozvoja v spolupráci s VÚC.

Nie je vypracovaná strednodobá hospodárska stratégia jednotlivých regiónov so stanovením priorít. Absencia infraštruktúry v regiónoch je základnou bariérou na rozvoj podnikateľského sektora. Jej výstavba však nie je jednou z najväčších priorít doterajších vlád. Nie je dobudovaný systém služieb v oblasti vzdelávania, zdravotníctva a tvorby pracovných miest.

Prosperita Slovenska:

- ✓ bude presadzovať v regionálnej politike a v rámci nej v reforme samospráv rozlíšenie výšky miestnych daní a poplatkov v jednotlivých regiónoch.
- ✓ bude presadzovať znižovanie ekonomických rozdielov medzi regiónmi a podporovať medziregionálnu spoluprácu.
- ✓ bude podporovať rozvoj malých a stredných podnikov medziregionálneho charakteru.
- ✓ bude iniciovať sformovanie strednodobej hospodárskej stratégie regiónov.
- ✓ bude iniciovať vypracovanie dlhodobej (2013) regionálnej inovačnej stratégie vo forme akčného plánu, ktorý sa stane základným strategickým dokumentom na čerpanie finančných prostriedkov z európskych podporných fondov (zastavenie technického zaostávania, stabilizácia vysokokvalifikovanej pracovnej sily, prepojenie VVZ, univerzít, samospráva podnikateľskej sféry, podpora vzniku nových spoločností, vytvorenie partnerskej siete).

10. PROSPERUJÚCE HOSPODÁRSTVO, ZDRAVÁ EKONOMIKA, MAXIMÁLNA ZAMESTNANOSŤ - ZÁKLAD PROSPERITY

Hlavným cieľom hospodárskej politiky štátu je rozhodovacími procesmi, opatreniami a legislatívou posilniť efektívnosť trhového mechanizmu, posilniť ekonomický rast, cenovú stabilitu a vysokú zamestnanosť. Vysoká zamestnanosť umožňuje tvorbu a funkčnosť sociálnych a zdravotných systémov, akumuláciu finančných prostriedkov zo zdanenia konzumu – spotreby a v neposlednom rade recykluje investície v školstve.

V súčasnosti sa budujú priemyselné parky, ktoré neplnia svoj hlavný účel, a už vôbec nevytvárajú podmienky pre tvorbu vysokej pridanej hodnoty. Malá pozornosť sa venuje využívaniu domácich zdrojov a surovín. Vedecký aplikovaný výskum nie je prepojený s odvetvami národného hospodárstva. V podstate reálne prepojenie vedy a výskumu s praxou neexistuje.

Prosperita Slovenska:

- ✓ bude presadzovať všetkými prostriedkami (legislatívou, štrukturálnymi zmenami, transformačnými postupmi) vytvorenie maximálne možnej zamestnanosti, ktorú považuje za základ funkčného štátu.
- ✓ bude presadzovať vytvorenie podmienok pre zvyšovanie pridanej hodnoty pri výrobe tovaru a služieb prostredníctvom podpory inovačných procesov, implementáciou použitia nových materiálov a technológií a vedecko-aplikačných stretnutí a vzniku inovačných centier.
- ✓ bude presadzovať prepojenie vedy a výskumu s praxou tak, aby sa aplikačný výskum stal súčasťou hospodárskej politiky.
- ✓ bude presadzovať, aby sa vytvorila dostupnosť výskumu financovaného verejnými prostriedkami pre všetkých.
- ✓ bude presadzovať zastúpenie podnikateľskej sféry pri rozhodovaní o prostriedkoch na vedu a výskum.
- ✓ bude presadzovať zlepšovanie podnikateľského prostredia a to prostredníctvom legislatívnych iniciatív, bojom proti verejnému podnikaniu a organizovanou spolupracou.
- ✓ bude podporovať zvyšovanie záujmu o podnikanie a to prostredníctvom zavedenia podnikateľského vzdelávania už na základných školách, vytvorením živnostenského programu a vytváraním podmienok, aby sa podnikanie stalo životným štýlom.

Stabilné **makroekonomické prostredie** je nevyhnutnou podmienkou optimálnej tvorby zdrojov v ekonomike. Úlohou vlád a centrálnych bánk je preto zdravými finančnými politikami podporovať makroekonomickú stabilitu a vytvárať týmto priaznivé podmienky pre maximálny ekonomický rast a nízku nezamestnanosť. Súkromný podnikateľský sektor vytvára zdroje pre sektor verejný.

Nerealizuje sa efektívna politika zameraná na zníženie schodku bežného účtu čím pretrváva nepomer medzi mierou úspor a mierou investícií v ekonomike. Nedôsledný prístup pri znižovaní deficitu verejných financií nevytvára podmienky nastolenia makroekonomickej rovnováhy a stabilizácie domáceho dlhu.

Prosperita Slovenska:

- ✓ bude podporovať nadobúdanie práva k nehnuteľnostiam v SR aj ďalšími spoločnosťami a občanmi štátov EU, bez ohľadu na účel nadobudnutia.
- ✓ bude usilovať o zníženie schodku bežného účtu platobnej bilancie a chce presadzovať výrazné zníženie schodku verejných financií.
- ✓ bude presadzovať koordináciu finančných politik.

Finančný trh plní funkciu akumuláciu, alokačnú a prerozdeľovaciu. Člení sa na peňažný (cena je úrok), kapitálový (kurz cenných papierov), devízový (devízový kurz), poisťový (hodnota poisťky) a drahých kovov (cena zlata).

Bankový dohľad nad finančným trhom realizuje naďalej Národná banka Slovenska, čo nie je efektívne. Proces ozdravenia bánk sa uskutočnil v celom rozsahu na úkor štátu. Splatenie dlhu na ozdravenie bánk zaťažuje takmer jednu generáciu občanov SR.

Prosperita Slovenska:

- ✓ bude v oblasti finančného trhu presadzovať vytvorenie nezávislého a vysoko profesionálneho dohľadu v rámci integrovanej regulačnej inštitúcie, s pôsobnosťou na celý slovenský finančný trh.
- ✓ bude presadzovať zmenu systému obsadzovania orgánov Úradu pre finančný trh ako aj menovanie členov do orgánov NBS nezávisle od politických vplyvov.
- ✓ bude presadzovať zavedenie účinnej kontroly NBS Národnou radou SR.

V súčasnosti narastá úloha **kapitálového trhu**, ktorý súvisí s poskytovaním úverov, emisiami cenných papierov, atď. Jeho fungovanie súvisí a emisiou súkromných a štátnych cenných papierov.

Reálny a pre rozvoj ekonomiky potrebný kapitálový trh dnes na Slovensku neexistuje. Malé a stredné podnikanie ako aj živnostenský stav, ktorý je chrbtovou kosťou slovenského hospodárstva, je nedocenený ak nemá efektívny prístup ku kapitálovému trhu. Dnes existujú takmer likvidačné podmienky, v ktorých tento stav na Slovensku podniká ako aj administratívne prekážky, spojené so vstupom do podnikania, ale aj s jeho ukončením.

Prosperita Slovenska:

- ✓ sa zasadí o vytvorenie podmienok na posilnenie kapitálového trhu.
- ✓ bude presadzovať mieru prerozdelenia verejných financií tak, aby sa zdroje alokovali tam, kde sa vytvárajú, teda v podnikateľskom sektore.
- ✓ bude iniciovať novelizáciu Zákonníka práce, aby sa dosiahlo zrovnoprávnenie postavenia zamestnanca a zamestnávateľa atď.
- ✓ bude presadzovať komplexnú reformu daňového systému, vrátane sprehľadnenia daňovej legislatívy.
- ✓ bude presadzovať zrovnoprávnenie postavenia štátu a podnikateľov.
- ✓ podporí zavedenie nárokového a aukčného spôsobu prideľovania licencií. Pri nárokových licenciách s množstvovým obmedzením a nenárokových licenciách bude presadzovať, aby sa v maximálnej miere využíval aukčný spôsob prideľovania licencií. Použitie aukcie pri udeľovaní licencií prinesie zvýšenie príjmov do štátneho rozpočtu.
- ✓ odstráni povinnú verejnú obchodovateľnosť akcií 2. kupónovej privatizácie.
- ✓ zjednoduší register cenných papierov.

Súčasťou hospodárskej politiky štátu je **priemyselná politika**, ktorá vytvára priestor na uplatňovanie konkurencie schopnosti priemyselnej produkcie. Rastúci tlak zahraničných výrobcov nás núti stavať na vysokej odbornosti a flexibilitě.

Hlavnými problémami slovenského priemyslu podľa Prosperity Slovenska sú: podkapitalizácia podnikov, nedostatok likvidných prostriedkov na zabezpečenie výroby, nedostatočná a nekonkurencieschopná kvalita produkcie a technologických procesov, nerovnomerný vývoj z pohľadu výrobných odborov a regiónov, deficit efektívnych odbytových ciest. Budovanie priemyselných parkov nie je efektívne a vytvára korupčné prostredie.

Prosperita Slovenska:

- ✓ sa bude usilovať o prípravu legislatívnych nástrojov na zvyšovanie konkurencieschopnosti slovenského priemyslu.

- ✓ sa bude usilovať vytvoriť také podmienky, aby školstvo pripravovalo vysoko odborné a podľa požiadavky flexibilné personálne zdroje.
- ✓ bude podporovať nasadzovanie technológií vyššej úrovne, ktoré zvyšujú produktivitu.

Trh práce

Pracovný trh je osobitný druh trhu, kde sa stretáva ponuka (zamestnanci) a dopyt (zamestnávateľia) a na základe toho sa stanovuje cena práce – mzda. Trh práce je ovplyvňovaný množstvom kvalitnej pracovnej sily a podnikateľskými aktivitami, ktoré závisia od hospodárskej situácie v krajine. Štát svojimi zásahmi (hospodárskymi prioritami a samotnou hospodárskou politikou a sociálnymi programami) ovplyvňuje trh práce. Minimálna mzda od 1.6.2005 vzrástla na 6 900 Sk. V mnohých krajinách EÚ inštitút minimálnej mzdy vôbec neexistuje. Oblasť, kde sa minimálna mzda uplatňuje vyžadujú nízko kvalifikovanú pracovnú silu, pričom ponuka na trhu práce je prevažne z nezamestnaných a nekvalifikovaných občanov.

Nie je rozvinutý systém súkromných agentúr pre sprostredkovanie pracovných činností. Nedošlo k zosúladieniu podmienok systémov poskytovania podpory v nezamestnanosti a dávok sociálnej pomoci tak, aby na jednej strane poskytovali spoľahlivú sociálnu ochranu a zároveň pôsobili motivačne na prijatie zamestnania. Nedošlo k prehodnoteniu systému zdravotného poistenia a dôchodkového zabezpečenia evidovaných nezamestnaných s cieľom zamedziť ich zotrvávanie v evidencii z dôvodu, že za nich platí poistné NUP alebo štát.

Nebol spracovaný model programu vytvárania pracovných príležitostí a ich financovanie, zameraných na VPP v obciach, mimovládnych organizáciách. Nedošlo k výraznému posilneniu výkonu kontroly „nelegálnej práce“ a využitie všetkých príslušných prostriedkov konania, vrátane regulačných opatrení, motivácií a daňovej a sociálnej reformy.

Nebol prehodnotený dopad daňového zaťaženia na zamestnanosť, zníženie a zjednodušenie administratívneho, daňového a odvodového zaťaženia malého a stredného podnikania. Nebolo zabezpečené zvyšovanie zamestnanosti marginalizovaných skupín na trhu práce (Rómovia). Minimálna mzda nezohľadňuje reálne podmienky vývoja hospodárstva SR, pretože v ňom prevláda súkromný sektor. Minimálna mzda blokuje vytváranie pracovných miest a umožňuje neprimerané zásahy štátnej exekutívy do súkromného podnikateľského sektoru.

Prosperita Slovenska:

- ✓ bude presadzovať pružnejšie formy zamestnávania formou pracovných úväzkov na dobu určitú.
- ✓ bude usilovať o výrazné posilnenie kontroly nelegálnej práce.
- ✓ bude presadzovať sprehľadnenie a sfunkčnenie financovania politiky trhu práce.
- ✓ bude presadzovať zrušenie minimálnej mzdy.

Zahraničný a vnútorný obchod

Spoločný trh obsahuje voľný pohyb tovaru na území spoločenstva spoločné pravidlá hospodárskej súťaže, harmonizáciu pravidiel spoločnú obchodnú politiku. Preferencia spoločenstva predstavuje prednosť výrobkov štátov EÚ pred tretími krajinami. Spoločnú obchodnú politiku treba vnímať v kontexte vzájomných vzťahov členov EÚ, ako aj obchodných vzťahov k ostatným hospodárskym zoskupeniam.

Obchodno-ekonomické oddelenia ZÚ SR, ktorých úlohou je okrem analytickej, rozborárskej, spravodajskej a stykovej činnosti, zabezpečovať pre hospodárstvo a podnikateľskú sféru SR aj informácie, musia vedieť vytvoriť silné ekonomické lobby v teritóriu pôsobenia.

Ochranné opatrenia v dovoze určujú dohody WTO, Európska dohoda, CEFTA, dohoda o CU SR a ČR, zákon o nadmernom dovoze (zák. č. 128/2005 Z. z) a zákon o ochrane pred dumpingom pri dovoze, ktoré je možné uplatňovať.

Prosperita Slovenska:

- ✓ bude usilovať o vytvorenie podmienok pre vyššiu exportnú výkonnosť slovenskej ekonomiky, pričom bude preferovať dovoz špičkových technológií.
- ✓ bude presadzovať vytvorenie inštitucionálnych, personálnych a finančných predpokladov na teritoriálne zmeny zahraničného obchodu SR.
- ✓ bude presadzovať zmenu súčasnej organizácie na podporu z obchodu.

Energetika

Stále rastúce ceny energie sa blížia k hranici únosnosti. Slovensko je viac ako na 90 % odkázané na dovoz primárnych zdrojov a elektriny, čo znamená priamu závislosť od v podstate monopolných dodávateľov, ktorí diktujú ceny.

Podľa prognóz Medzinárodnej agentúry pre energiu (IEA) v Paríži a Úradu energetických informácií (EIA) Ministerstva energetiky USA, ktoré boli predložené v r. 2004, budú fosílné energie pokrývať aj o 25 rokov ešte stále viac než 80 % celosvetovej spotreby energie.

Základný scenár Európskej komisie takisto k výsledku, že fosílné energie budú v r. 2030 aj v EÚ 25 pokrývať ešte vyše 80 % celkovej spotreby energie.

V EÚ 25 v r. 2004 boli najdôležitejšími zdrojmi energie minerálne oleje (39 %), zemný plyn (24 %) a uhlie (17 %). Ďalšie podstatné piliere zásobovania energiou v EÚ sú jadrová energetika (14 %) ako aj obnoviteľné a iné energie (6 %). EÚ je dokonca celosvetovo najväčším čistým dovozcom zdrojov energie.

V tejto súvislosti nadobúda osobitný význam ďalšie rozvíjanie alternatívnych systémov energie Túto závislosť možno zmierniť aj výraznejším využívaním značných európskych zásob uhlia. Týka sa to tiež ďalšieho rozvoja technológií pre elektrárne na využívanie fosílnych zdrojov energie, ktorý by navyše prispel ku konkurencieschopnosti európskeho odvetvia výstavby elektrárenských zariadení a expandujúcom trhu.

V súčasnosti neexistujú zodpovedajúce programy zvyšovania bezpečnosti jadrových elektrární a spoľahlivosti prenosovej sústavy. V oblasti teplárenstva absentujú ekonomické nástroje a technické opatrenia znižovania nákladov na výrobu tepla. Štát nepodporuje budovanie kogeneračných zdrojov s kombinovanou výrobou tepla a elektriny, ako aj využívanie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie pre dodávku tepla.

V oblasti tranzitu zemného plynu a ropy nie sú vytvorené podmienky na rozširovanie a využívanie kapacít tranzitných plynovodov na našom území na prepravu zemného plynu z Ruska pre potreby krajín strednej a západnej Európy, rovnako aj na rast skladovacích kapacít zemného plynu a ropy.

Na využívanie obnoviteľných a druhotných zdrojov absentujú programy na budovanie a uvádzanie nových technologických zariadení do prevádzky, ktoré využívajú obnoviteľné zdroje vodnej energie, biomasy, solárnej, veternej, svetelnej, tepelnej a geotermálnej energie, ako aj odpadového tepla, bioplynu, komunálneho, priemyselného a poľnohospodárskeho odpadu.

Prosperita Slovenska:

- ✓ ekonomickými stimulmi podporí znižovanie energetickej náročnosti.
- ✓ bude podporovať podmienky na zahraničný obchod s elektrickou energiou.
- ✓ podporí budovanie kogeneračných zdrojov.

- ✓ bude presadzovať programy podpory pre budovanie nových technologických zariadení využívajúcich obnoviteľné zdroje energie.
- ✓ zabezpečíme dlhodobú stabilitu energetickej politiky štátu.

11. BYTOVÁ POLITIKA

V strednodobom horizonte neprichádza na Slovensku do úvahy výraznejšia zmena v štruktúre osídlenia. To ale znamená, že bude nutné podporu bytovej politiky uskutočňovať v nadväznosti na trh práce.

Prosperita Slovenska:

- ✓ podporí legislatívou sfunkčnenie trhu s bytmi.
- ✓ prehodnotí výšku dane z prevodu nehnuteľností.
- ✓ podporí zvýšenie spoluúčasti samosprávnych orgánov na riešení bytovej otázky.
- ✓ podporí vytvorenie širokej koalície politických strán na riešenie bytovej otázky rómskeho etnika.
- ✓ zabezpečí pružný systém riešenia problému neplatičov nájomného.

12. ŠTRUKTURÁLNE ZMENY

Úspešná štrukturálna politika môže byť založená jedine na zvýšení mobility jednotlivých faktorov ekonomiky (pracovná sila, kapitál, informácie) a efektívnom využití ekonomických zdrojov (kapitál, kvalifikovanú pracovnú silu, know-how).

Porovnanie s vyspelými krajinami OECD ukazuje, že miera prerozdelenia zdrojov v ekonomike Slovenska je podstatne vyššia ako miera prerozdelenia zodpovedajúca dosiahnutému stupňu ekonomického rozvoja.

Nedoriešenie štrukturálnych reforiem a nedostatočná implementácia výskumu spôsobuje zaostávanie tvorby zdrojov za nárastom produkčných možností slovenskej ekonomiky. Dnes chýba systémovo orientovaná štrukturálna politika a štát nie vždy poskytuje rovnaké podmienky všetkým ekonomickým subjektom.

Podiel štátu na spotrebe vytvoreného národného dôchodku, alokácii zdrojov v ekonomike a efektívnosť ich využitia je nedostatočný. Týmto sa bráni zvýšeniu dlhodobého ekonomického potenciálu krajiny a jej konkurencieschopnosti.

V štrukturálnych reformách absentuje vytvorenie prostredia efektívnejšej alokácie verejných zdrojov, ktoré umožní dosiahnutie vyššieho rastu pri súčasnom udržaní vonkajšej stability. Stimuly pre podnikanie sa obmedzili na diskriminačné zvýhodnenie súkromného zahraničného kapitálu s pochybným efektom.

Súčasná reforma verejných financií nevytvára priestor na trvalý hospodársky rast. Nebola prevedená dôsledná zmena rozpočtovej politiky.

Prosperita Slovenska:

- ✓ chce zvýšiť mobilitu výrobných faktorov v ekonomike.
- ✓ bude usilovať o zvýšenie stimulov pre rozvoj súkromného podnikania.
- ✓ si kladie za úlohu zabezpečiť zníženie miery prerozdeľovania zdrojov v ekonomike, ktoré povedie k zvýšeniu miery dlhodobo udržateľného ekonomického rastu a rastu životnej úrovne obyvateľov.

13. FUNGUJÚCI ŠTÁTNY ROZPOČET

Súčasný štvorročný finančný cyklus a definovanie fakultatívnych a obligatórnych výdavkov má vytvárať transparentnú rozpočtovú politiku. Vývoj štátneho rozpočtu, keď v prvej polovici roka je prebytkový a v druhej narastá deficit, si vyžaduje aktívnu prácu s dlhom aj vo väzbe na mieru úročenia štátnych aktív NBS, či vo väzbe na prebytky kapitálových zdrojov.

Dôležité je určenie reálnej viazanosti dohodnutých finančných objemov, ktoré predstavujú záväzok národnej vlády na spolupodieľanie sa financovania projektov.

Bez doriešenia reformy daňovej, dôchodkovej a sociálneho systému nie je možné zabezpečiť fungujúci štátny rozpočet. Daňová reforma je a musí byť orientovaná nielen na ďalší pokles miery zdanenia právnických a fyzických osôb, ale predovšetkým musí vychádzať zo zásad maximálnej transparentnosti, maximálnej jednoduchosti, zvýšenia významu spotrebných daní a rozvinutia osobitného prístupu k dani z pridanej hodnoty. Avšak spotrebné dane sa stávajú kľúčovým nástrojom pre oblasť riešenia, napríklad ekologických problémov, či iných zásadných spoločenských problémov, a na strane druhej, daň z pridanej hodnoty sa stáva významným zdrojom príjmov štátneho rozpočtu. Musí však byť neutrálna vo vzťahu k podnikateľskej sfére. Daňová reforma musí obsahovať zásadné implikácie k odpisovej politike.

Nie sú stanovené fakultatívne a obligatórne druhy výdavkov ani o objeme tých zdrojov, ktoré možno použiť, napr. na spolufinancovanie so zdrojmi EÚ. Nie je zavedené manažovanie štátneho dlhu v oblasti rozpočtovej politiky.

Súčasný systém sú málo stimulujúce a vytvárajú priestor na zneužívanie. Nedôslednosť v realizácii reforiem (daňovej, dôchodkovej a sociálnej) ako aj reformy rozpočtovej politiky, systémy štátnej pokladne a projektového rozpočtovania vytvárajú priestor na zvýšenie výdavkov štátneho rozpočtu a zvýšenie tlaku daňového a odvodového zaťaženia na podnikateľský sektor a obyvateľstvo.

Prosperita Slovenska:

- ✓ bude presadzovať zmenu rozpočtovej politiky, predovšetkým reformu financovania verejnej správy.
- ✓ bude presadzovať reformy sociálneho systému vrátane dôchodkovej reformy.
- ✓ využije všetky nástroje na efektívne manažovanie štátneho dlhu.
- ✓ reformou sociálneho systému chce dosiahnuť adresnosť vo vyplácaní sociálnej podpory.
- ✓ bude presadzovať úpravu daňovej, dôchodkovej a sociálnej reformy spolu s reformou rozpočtovej politiky, zníženie výdavkov štátneho rozpočtu a spotrebu štátu.
- ✓ bude presadzovať, aby výdavky na vzdelanie a rekvalifikáciu predstavovali odpočítateľnú položku zo zdaňovacieho základu.
- ✓ bude presadzovať zavedenie informačných systémov pre zefektívnenie a zvýšenie transparentnosti rozpočtovej politiky.

14. MOTIVAČNÁ DAŇOVÁ POLITIKA

Daňová politika je to súbor zásad a opatrení, podľa ktorých štát využíva dane na presadzovanie ekonomických, sociálnych a politických cieľov. Dane slúžia na získanie prostriedkov pre štátny rozpočet alebo pre miestne rozpočty. Znižovaním daní zo zisku sa podporuje rozvoj investícií.

Prosperita Slovenska:

- ✓ bude presadzovať, aby daňová politika bola motivačná, bola povzbudením pre podnikateľské prostredie.
- ✓ bude presadzovať trojúrovňové dane: štátne dane, regionálne dane a obecné dane.
- ✓ bude presadzovať, aby celkové daňové zaťaženie občana nepresiahlo 50 percent jeho príjmu. Pod celkovým zaťažením sa rozumie súčet daní, odvodov a správnych poplatkov.
- ✓ sa zasadí o sprehľadnenie a zjednodušenie daňovej legislatívy.
- ✓ bude presadzovať spresnenie podmienok paušálneho zdaňovania príjmov fyzických osôb.
- ✓ v oblasti miestnych daní podporí vytvorenie priestoru pri získavaní zdrojov na lokálnom princípe.
- ✓ bude pokračovať v personálnom dobudovaní daňovej a colnej správy popri prehodnotení systému vnútorného usporiadania riadiacich štruktúr, s postupným prechodom na manažérsky systém riadenia.
- ✓ podporí prepojenie informačných systémov a databáz daňovej a colnej správy.

15. DAŇOVÁ A COLNÁ SPRÁVA

Vybrané clo je spoločným príjmom EÚ a tá časť cla, ktorá bude prevedená do príjmov Slovenska, sa stanovuje percentuálnym podielom. Rozhodnutím Rady EÚ o vlastných zdrojoch Európskeho spoločenstva (zo dňa 29.9.2000) bola čiastka, ktorú si ponechajú členské štáty ako náklady za výber tradičných vlastných zdrojov (clo, poľnohospodárske poplatky, odvody atď.), stanovená vo výške 25%.

Nie je vybudovaný funkčný plne kompatibilný informačný systém pre daňovú a colnú správu.

Personálne vybavenie daňovej a colnej správy, usporiadanie vnútorných väzieb a priamych riadiacich štruktúr vo väzbe na dobudovanie vyšších územných celkov nie je optimálne. Nie sú doriešené zmeny v systéme riadenia daňovej správy a postupný prechod na manažérsky systém riadenia ako aj prepojenie medzi daňovou a colnou správou.

Zbytočné duplicitné postupy v týchto orgánoch zaťažujú daňovníkov, najmä fyzické osoby zo strany daňovej a colnej správy rôznymi administratívnymi požiadavkami.

Prosperita Slovenska:

- ✓ bude usilovať o vytvorenie technických a materiálnych podmienok na elektronickú správu integrovaného colného sadzobníka - základného nástroja na aktualizáciu cla a uplatňovania obchodno-politických opatrení únie.
- ✓ bude usilovať o zlepšenie manažmentu ľudských zdrojov a vzdelávania zamestnancov colnej správy.
- ✓ bude usilovať o modernizáciu a zefektívnenie činnosti colnej správy.
- ✓ bude usilovať o dobudovanie elektronickej správy integrovaného colného sadzobníka.
- ✓ bude podporovať dobudovanie prepojenia daňovej a colnej správy s ostatnými orgánmi štátnej správy a samosprávy, napr. prepojiť rôzne registre (obchodný, živnostenský, kataster nehnuteľností, evidenciu motorových vozidiel a p.).

16. TRANSPARENTNÁ DOTAČNÁ A SUBVENČNÁ POLITIKA

Štátna pomoc má byť len doplnkovým nástrojom tam, kde nefunguje trh.

Štátna pomoc prioritne smeruje k veľkým firmám, čo narúša hospodársku súťaž a malé a stredné firmy sú čiastočne diskriminované.

Prosperita Slovenska:

- ✓ bude v oblasti dotačnej politiky preferovať tieto postupy - dohodnúť zmluvy vo verejnom záujme o výkonoch v železničnej doprave a v autobusovej doprave tak, aby štát uhradil časť nákladov na tieto dopravné systémy a vytvoril tak cenovo prijateľnú politiku na pohyb obyvateľstva, dochádzku za prácou, dochádzku za štúdiom, atď.
- ✓ bude usilovať o odstránenie korupcie, klientelizmu, kritérií deformujúcich zásady hospodárskej súťaže a zavedenie mechanizmu kontroly s dôrazom na prevenciu.
- ✓ bude presadzovať, aby štátna pomoc výrazne smerovala na malé a stredné inovatívne firmy pre podporu ich konkurencieschopnosti.

17. EFEKTÍVNE ZDRAVOTNÍCTVO, ADRESNÝ A SOLIDÁRNY SOCIÁLNY SYSTÉM

Základnými princípmi zdravotnej politiky každého štátu majú byť zodpovednosť, solidarita, účelnosť a účinnosť. Stredobodom zdravotníctva má byť občan (pacient), ktorý spolurozhoduje o svojom zdraví a o svojom príspevku na zdravie. Celý systém zdravotníctva na Slovensku musí vychádzať z predpokladu, že naše zdravotníctvo je v súčasnosti slovenské, ale v budúcnosti bude európske a neskôr globálne. Táto skutočnosť vyžaduje merateľnosť výkonov a služieb v zdravotníctve. Súčasné zdravotníctvo v jednotlivých krajinách EÚ čaká všeobecná reforma.

Súčasný stav zdravotníctva charakterizuje vysoká zadlženosť, ktorá popri výraznej výške (okolo 20 miliárd Sk) má špirálový charakter smerom hore (cca. 780-800 miliónov Sk mesačne). Existuje zlá štruktúra (v teréne) a nadbytočné kapacity siete (nemocnice), vedúce k strate schopnosti poskytovať zdravotnícke služby. Nedostatočné a nemotivačné je ocenenie pracovníkov. Ďalej je to neehospodárnosť, nedostatočná kontrola, zlá lieková politika, neriešenie neplatičov poisťného, nedostatočné uplatňovanie štátneho dozoru nad poisťovňami. Nie je komplexne prebudovaná sieť lôžkových zdravotníckych zariadení.

Nie je vytvorený obsah zákonného balíka služieb, na ktorý bude mať nárok každý občan SR (zákonný nárok alebo BBP basic benefit pocket). Nie je záujem na tvorbe kvalitnej legislatívy a absentuje kontrola kvality a rozsahu poskytovaných služieb. Pre občana nie je zabezpečená vymáhateľnosť práva občana na poskytovanie služieb, lége artis v primeranom rozsahu.

Prosperita Slovenska:

- ✓ bude presadzovať rovnosť šancí a povinností poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, bez ohľadu na vlastníctvo a podporí slobodný a transparentný rozvoj súbehu štátneho a súkromného sektora v zdravotníctve.
- ✓ bude presadzovať, aby zdravotná starostlivosť pozostávala z dvoch zložiek:
 - a) základná zdravotná starostlivosť plne hrazená z odvodov zdravotného poistenia;
 - b) vyššia zdravotná, tzv. nadštandardná, hrazená zo zdravotného pripoistenia cez súkromné zdravotné poisťovne.
- ✓ bude presadzovať, aby zdravotné poisťovne či už štátne alebo súkromné nesmeli podnikáť v inej oblasti ako je zdravotné poistenie a bude presadzovať,

aby pri štátnych zdravotných poisťovniach úhrada režijných nákladov nepresiahla 4 percentá z výberu povinných odvodov zdravotného poistenia. Pri súkromných zdravotných poisťovniach úhrada režijných nákladov nesmie presiahnuť viac ako 10 percent z výberu zdravotného poistenia.

- ✓ bude presadzovať, aby zdravotnícka sieť bola flexibilná a postavená na kontraktáčnej štruktúre a na základe kritérií ceny ponúkanej poskytovateľom a bude usilovať o rovnomernosť zdravotnej starostlivosti v rovnakej kvalite a ekvivalentnej dostupnosti pre všetky regióny Slovenska.
- ✓ bude presadzovať zmenu kompetencie tak, aby štát garantoval zdravotnícke služby a vykonával kontrolu zdravotníckych služieb, čím sa zabezpečí transparentný systém merania kvality, previazaný s odmeňovaním zdravotníckych pracovníkov a s prerozdeľovaním zdrojov verejného poistenia.
- ✓ sa zasadí o to, aby základná zdravotná starostlivosť bola dostupná pre všetkých a bola hradená z verejných zdrojov. Snahou bude priblížiť ju na úroveň EÚ.
- ✓ politicky a legislatívne podporí vznik súkromného zdravotného pripoistenia, suma odvodu by mala byť odpočítateľnou položkou zo základu dane z príjmov.
- ✓ bude usilovať o zvyšovanie právneho povedomia odbornej i laickej verejnosti s ohľadom na Európsku chartu práv pacienta.
- ✓ sa bude zasadzovať o existenciu jedinej štátnej zdravotnej poisťovne.

18. ADRESNÝ SOCIÁLNY SYSTÉM

Sociálny systém je jednou zo základných zložiek európskeho sociálneho modelu, s cieľom zachovania rešpektu k občanovi a jeho ľudským a občianskym právam, so zachovaním osobnej participácie občana, sociálnej solidarity a garancie štátu.

Sociálny systém je prioritným prostriedkom realizácie práva pre každého, kto je v hmotnej núdzi, na takú pomoc, ktorá je nevyhnutná na zabezpečenie základných životných podmienok. Sociálne služby poskytujú príslušné zariadenia sociálnych služieb, obce a neštátne subjekty.

Súčasný systém **priamej finančnej pomoci rodinám** sa skladá v zásade z komplexu dávok, ktorý možno rozdeliť na niekoľko častí:

⇒ **štátne sociálne dávky** - prídavok na deti a príplatok k prídavku na deti, rodičovský príspevok, príspevok pri narodení dieťaťa, príspevok rodičom, ktorým sa narodili tri alebo viac detí alebo ktorým sa v priebehu dvoch rokov opakovane narodili dvojčatá, príspevky v pestúnskej starostlivosti, odmena pestúnovi, príspevok na pohreb, zaopatrovací príspevok, príspevok na bývanie.

⇒ **dávky sociálneho zabezpečenia** - vdovecký, vdovský a sirotsky dôchodok, **dávky sociálnej pomoci**

Sociálne poistenie, t.j. nemocenské a dôchodkové by malo mať určité prepojenie – ochrana a garancia chudobným, ktorí nemajú na zdravotné pripoistenie a pre záchranu života je nutný platený zákrok (nie zo základnej zdravotnej starostlivosti), napr. preplatený zo sociálneho poistenia – z dôvodu, aby chudobní neprepadli cez sociálnu sieť.

Zapracovanie podpory bývania pre sociálne slabších jednotlivcov a rodiny.

Štát by mal platiť za svojich poistencov výšku poistného z výšky minimálnej mzdy, tak, ako živnostníci, právnické osoby a nakoniec aj dobrovoľne nezamestnaní. Tento bod mali vo volebných programoch už skoro všetky politické strany, ale žiadna to reálne nepresadila vo forme zákona. Štát je dnes hlavným destabilizujúcim prvkom systému sociálneho poistenia.

Rastie význam sociálneho poradenstva a aktivít, smerujúcich ku koordinácii starostlivosti o osoby v sociálnej núdzi. Pri kompenzácií ťažkého zdravotného postihnutia chýba racionalizácia, resp. alternácia so sociálnymi službami.

Nebola realizovaná reštrukturalizácia sociálnych služieb s akcentom na rozvoj ambulantných, podporných služieb a najmä krízovej intervencie (nástroj aktívnej politiky zamestnanosti).

Nie je prehodnotený a dobudovaný systém štátnej sociálnej podpory, pričom cieľom tejto podpory by malo byť zabezpečenie adresnosti, dôslednej kontroly a účelnosť vynakladania prostriedkov štátu na priamu finančnú podporu rodín s deťmi a jednotlivcov prostredníctvom existujúcich štátnych sociálnych dávok.

Poskytovanie príspevkov štátnej sociálnej podpory sa nerealizuje len jedným subjektom - orgánom miestnej štátnej správy, čím sa zabezpečí plynulosť finančných tokov zo štátneho rozpočtu (MF SR, MspVR SR, Sociálna poisťovňa, zamestnávateľia, okresné úrady). Nie je zabezpečená jednotná aplikácia právnych predpisov, kontrola a účelné vynakladanie s finančnými prostriedkami štátu.

Prosperita Slovenska:

- ✓ bude presadzovať prehodnotenie a dobudovanie systému štátnej sociálnej podpory tak, aby bol adresný, kontrolovateľný a efektívny.
- ✓ bude presadzovať poskytovanie príspevkov štátnej sociálnej podpory len jedným subjektom-orgánom miestnej štátnej správy a chce ponechať rozhodovanie a poskytovanie štátnych sociálnych dávok v kompetencii štátnej správy a systém výplaty viacerých druhov príspevkov z jedného výplatného miesta.
- ✓ bude usilovať o zavedenie jednotného automatizovaného spracovania agendy štátnej sociálnej podpory s prepojením na ďalšie informačné systémy.
- ✓ bude presadzovať motivačné pôsobenie poskytovania podpory v nezamestnanosti aj dávok sociálnej pomoci vo vzťahu k prijatiu do zamestnania.

19. DÔSTOJNÁ STAROBA, ISTOTY V ŽIVOTE

Slovenská populácia starne, čím sa neustále znižuje pomer počtu prispievateľov k počtu príjemcov dávok. Inštitút finančnej politiky MF SR vo svojej štúdií uvádza, že v roku 2002 na jedného dôchodcu pripadá 6 ekonomicky aktívnych ľudí vo veku od 15 do 64 rokov. V roku 2055 na jedného obyvateľa dôchodkového veku budú pripadať len dvaja v ekonomicky aktívnom veku. Rastie počet dôchodcov a súčasne počet ľudí v aktívnom ekonomickom veku stagnuje a klesá.

V prípade, že by terajší systém ostal zachovaný, pri súčasnom odvodovom zaťažení by životná úroveň dôchodcov v porovnaní s ekonomicky aktívnou časťou obyvateľstva čoraz rýchlejšie klesala. V priebehu 20 rokov by priemerný dôchodok predstavoval len približne štvrtinu priemernej mzdy.

Hlavnou úlohou zavedenia II. piliera dôchodkového sporenia má byť zníženie previazanosti financovania dôchodkov na demografický vývoj. Pri I. pilieri založenom na priebežnom spôsobe financovania dôchodkov je výška dôchodku a ich valorizácia garantovaná zákonom. Priebežný systém dôchodkového zabezpečenia je založený na vyplácaní dôchodkov zo zdrojov zamestnaných, ktorí odvádzajú poisťné do sociálnej poisťovne. Štát garantuje týmto v súčasnosti ekonomicky aktívnym občanom, že v čase ich odchodu do dôchodku im bude vyplácať dôchodok. Garancia prísľubu vyplácania dôchodku v budúcnosti, ktorý je záväzkom štátu, nie je však krytá zdrojmi na ich financovanie.

Prosperita Slovenska:

- ✓ **podporí opatrenia v daňovej oblasti s cieľom zvýšiť záujem občanov o dobrovoľné formy sporenia na dôchodok tak, aby dobrovoľný systém postupne nadobudol rozhodujúcu váhu.**
- ✓ **podporí občanov slobodne sa rozhodnúť, v akom veku odídu do dôchodku, pričom rozhodnutie bude podmienené výlučne akumulovaním požadovaného objemu prostriedkov na osobnom účte a dosiahnutím veku 50 rokov.**
- ✓ **bude presadzovať účinnú ochranu poistencov, a to najmä zavedením nezávislého dohľadu a vytvorením garančného fondu.**

20. VZDELANIE – SPOLOČNÁ INVESTÍCIA OBČANA A ŠTÁTU

Vzdelanostná spoločnosť a znalostná ekonomika sú hlavné priority v procese globalizácie sveta. Je snaha zmeniť klasickú slovenskú školu na modernú európsku školu 21. storočia. Škola sa stáva centrom vzdelávacích, športových a kultúrnych aktivít. Služi na uspokojovanie individuálnych vzdelávacích potrieb žiakov. Dochádza k zmene klasického, prevažne encyklopedického učenia na vzdelávanie zamerané na kreatívne riešenie problémov a prácu s informáciami, zároveň aj vzniká systém celoživotného vzdelávania. Nový učiteľ má prehlbovať svoje poznatky a vedomosti.

Súčasná legislatíva umožňuje financovanie škôl z týchto zdrojov: štátny rozpočet, obecné a regionálne zdroje, rozvojové granty na podporu celoštátnych alebo regionálnych priorít vo vzdelávaní, zisk z podnikateľskej činnosti, príspevky od zriaďovateľov, príjmy za prenájom v mimo vyučovacom čase, príspevky i dary od rodičov a zdroje z fondov EÚ.

V súčasnosti dostávajú školy finančné prostriedky pridelované na základe „historického princípu“, podľa ktorého sa veľkosť finančných prostriedkov pre jednotlivé školy „dedí“ z roka na rok v rovnakom pomere bez ohľadu na kvalitu poskytovaných služieb. Školy dostávajú prostriedky na chod inštitúcie bez ohľadu na počet žiakov a kvalitu poskytovaných služieb. Škola nie je finančne vôbec motivovaná poskytovať kvalitné služby pre svojich žiakov a rodičov, lebo objem finančných prostriedkov pridelených zo štátneho rozpočtu nijako nezávisí od kvality školských služieb.

Cieľom reformy financovania školstva je preto čo najefektívnejšie využitie verejných financií v oblasti školstva priamo v prospech žiakov a študentov.

Reforma financovania nevytvorila základné finančné podporné prostredie, podľa potrieb a požiadaviek žiakov, ich rodičov, školy a štátu. Situácia v základnom a strednom školstve – regionálnom školstve – je kritická. Prehľbuje sa tendencia rušenia štátnych škôl a ich nahradzovanie školami cirkevnými a súkromnými, pričom najmä súkromné školy majú nižšiu kvalitu výučby a priemerné až podpriemerné výsledky. Zanikajú školy slovenské na úkor škôl s vyučovacím jazykom maďarským. Odborné školstvo nedokáže reagovať na potreby praxe. Verejné resp. štátne materské a základné umelecké školy ako aj centrá voľného času sú postupne likvidované, pretože mestá a obce nemajú financie na ich prevádzku. Zlučovanie škôl vedie k vytváraniu tried s vysokým počtom žiakov, čo znemožňuje zavádzať moderné spôsoby výučby, nedá sa realizovať projekt Milénium (konceptia výchovy a vzdelávania), ktorý vznikol zo skúseností dlhodobo uplatňovaných trendov vzdelávania v EÚ.

Súčasný stav vysokého školstva je alarmujúci. Slovensko má najviac univerzít v prepočte na počet obyvateľov, neuskutočnila sa diverzifikácia VŠ podľa poslania. Nedostatok osobností na tak vysoký počet vysokých škôl viedol k vytvoreniu fenoménu „lietajúceho profesora“, čo je slovenský unikát a priamy dôsledok chaosu v danom sektore. Došlo ku nekontrolovateľnému nárastu študijných programov (za posledné 4 roky troj - až štvornásobný).

Pozoruje sa úpadok kvality univerzitnej vedy a vzdelávania – prevláda fenomén masového vzdelávania pri nízkej kvalite. Vysoký podiel externého vzdelávania slúžiaci len ako zdroj dodatočných (často neprimeraných) príjmov VŠ. Akreditačná komisia – jej nízka aktivita v prospech celkového skvalitnenia vysokých škôl – neplnenie si povinností, ktoré jej priamo zo zákona o VŠ vyplývajú. Dominuje masové vzdelávanie s nízkou úrovňou, ktoré je ukončené titulom inžinier alebo magister, pričom kvalitou odpovedá bakalárskemu stupňu. Sektor VŠ je trvale finančne poddimenzovaný, čo súvisí v prvom rade s nízkym prísunom zdrojov zo štátneho rozpočtu a čiastočne tiež z mizériou v doterajšej reforme. Prevláda nízky podiel doktorandského vzdelávania a jeho nízka kvalita.

Prosperita Slovenska:

- ✓ bude presadzovať novelu zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve, v ktorej bude potrebné zakotviť zodpovednosť riaditeľov za odbornú-pedagogickú činnosť a dodržiavanie právnych predpisov.
- ✓ sa zasadí o spracovanie Programu a metodických osnov jazykovej prípravy z anglického jazyka od materských škôl cez základné a stredné školy.

⇒ pri predškolských zariadeniach:

- ✓ bude presadzovať skvalitnenie odbornej prípravy pedagógov.
- ✓ povinný nultý ročník – rok pred povinnou školskou dochádzkou.
- ✓ postupnú integráciu so základnými školami.
- ✓ zvýšiť právne vedomie a povinnosť pedagogických pracovníkov.

⇒ pri základnom školstve:

- ✓ povinnú deväťročnú školskú dochádzku plne financovanú z verejných zdrojov; ostatné zdroje považujeme za doplnkové.
- ✓ prepracovanie učebných osnov, rozšírenie o predmety etika (nie ako alternácia náboženstva), základy informatiky, dejiny Slovanov a Slovákov ako súčasť dejepisu.
- ✓ zavádzanie progresívnych metód a foriem výučby.
- ✓ vznik škôl s rozšíreným vyučovaním, len ako paralelu škôl so základným variantom učebného plánu.
- ✓ skvalitnenie učebného plánu anglického a iných jazykov.
- ✓ pri súkromných a cirkevných školách bude presadzovať dodržiavanie výchovno-vzdelávacích štandardov, ktoré musia spĺňať (akreditácia škôl).

⇒ pri strednom školstve:

- ✓ zvýšenie úrovne znalosti a uplatňovania legislatívy.
- ✓ zabezpečiť materiálno-technické vybavenie škôl.
- ✓ zvýšiť odbornú a pedagogickú spôsobilosť pedagogických zamestnancov.
- ✓ zvýšiť efektívnosť teoretickej prípravy, zabezpečiť efektívnosť výučby cudzích jazykov – anglický a iné jazyky.
- ✓ podporovať systém ďalšieho vzdelávania pedagogických pracovníkov.

⇒ pri odborných učilištiach:

- ✓ dvojstupňové vzdelávanie na stredných odborných učilištiach: 1. stupeň -

- učňovská príprava, 2. stupeň – dosiahnutie maturity. Absolventi prvého stupňa sa môžu priamo uchádzať o zamestnanie.
- ✓ zásadne bude presadzovať, aby študijné odbory a špecializácie boli priamo naviazané na potreby slovenského priemyslu a slovenskej podnikateľskej sféry, ktorá sa môže podieľať na doplnkovom financovaní a priestorovom vybavení týchto škôl.
- ✓ skvalitniť teoretickú a odbornú prípravu.
- ✓ zlepšenie materiálno-technickej vybavenosti.
- ✓ študijné odbory otvárať na základe dopytu praxe, priemyslu, poľnohospodárstva, služieb, ktoré by ho mali aj finančne podporovať.

⇒ pri vysokých školách:

- ✓ viac zdrojové financovanie VŠ, študentské pôžičky (finančná spoluúčasť študenta na VŠ štúdiu).
- ✓ napomáhať k odstráneniu deformácií v inštitucionálnom systéme VŠ, vedy i výskumu a zmeniť model financovania týchto inštitúcií.
- ✓ podporovať diferenciaciu VŠ podľa poslania a orientácie (univerzitné, neuniverzitné, výskumné).
- ✓ legislatívnymi opatreniami podporiť úlohu vedeckej práce univerzít v súlade s Lisabonským procesom a dokumentom Európskej komisie COM (2004) zo 14. januára 2004, v ktorom sa zdôraznil význam základného výskumu a úloha univerzít ako rozhodujúceho prvku v procese smerujúcom k „Europe of knowledge“.
- ✓ dopomôcť k tomu, aby sa univerzity na Slovensku stali základným kameňom vedeckého potenciálu – podporovať vznik centier excelentného výskumu. Centrum excelencie je pracovisko s trvalou a rozsiahlou medzinárodnou spoluprácou formou medzinárodných grantov alebo projektov medzinárodnej spolupráce, výsledkom ktorej je spoločná publikačná činnosť a patenty technických a iných diel ako aj vzdelávanie na druhom a treťom stupni (Inštitucionálne prostriedky zo štátneho rozpočtu budú 10-násobne vyššie než zodpovedá bežným dotáciám).
- ✓ podporovať väčšiu previazanosť vedeckej práce a vzdelávacieho procesu – postupná integrácia ústavov SAV a rezortných VVZ do Univerzitných výskumných centier.
- ✓ napomáhať pri príprave novely zákona 132 o vede a technike ako aj zákona 131/2002 Z. z. o Vysokých školách a zákona 523/2004 o rozpočtových pravidlách.
- ✓ obnoviť hodnotenie VŠ a vedeckých výskumných inštitúcií novo zriadenou Akreditačnou komisiou, pričom za optimálne pre slovenské pomery považujeme model RAE (Research Assessment Exercise).
- ✓ podporovať systém celoživotného vzdelávania a nových foriem dištančného vzdelávania.

21. VEDA A VÝSKUM

Rozvoj našej spoločnosti a riešenie jej najzávažnejších problémov je možné len prostredníctvom kvalitného, moderného a efektívneho vzdelávacieho procesu, aplikácie najnovších vedeckých a výskumných poznatkov vo všetkých oblastiach života spoločnosti a jednotlivca. Ročné výdavky štátu na vysoké školstvo, vedy a výskum sú v našej krajine približne 8,8 mld. Sk, teda menej ako jedno percento HDP. Jeho zvýšenie je aj napriek obmedzeným rozpočtovým možnostiam nevyhnutné, ak sa chceme zaradiť medzi vyspelé kultúrne krajiny. Investície do vzdelania a vedy

predstavujú najperspektívnejšiu dlhodobú investíciu, ktorá podstatnou mierou ovplyvní charakter našej spoločnosti vo veku informatizácie.

Základný výskum realizujú vysoké školy, ústavy SAV realizujú základný a čiastočne aj aplikovaný výskum prostredníctvom cca 64 vedeckých ústavov, na Slovensku máme tiež rezortné vedecko-výskumné inštitúcie, ktorých zriaďovateľom sú jednotlivé ministerstvá (cca 20 rezortných ústavov). Ďalej existujú aj inštitúcie, ktorých zriaďovateľom sú ministerstvá a realizujú aplikovaný výskum ako činnosť popri hlavnej činnosti (napríklad Slovenský hydrometeorologický ústav) a štátne podniky, kde sa aplikovaný výskum realizuje v rámci rozvoja.

Slovensko ako krajina chudobná na prírodné zdroje, ak sa chce stať prosperujúcim členom EÚ, musí zvládnuť premenu na znalostnú ekonomiku. Ak tento proces nezvládneme, staneme sa krajinou druhej kategórie. Základnými predpokladmi na realizáciu stratégie prechodu na trajektóriu znalostnej ekonomiky sú:

- a) informatizácia spoločnosti,
- b) vysoká úroveň školstva a
- c) podpora vedy a výskumu.

Štát si neuvedomuje dostatočne prioritnú úlohu vedy pri rozvoji spoločnosti, čo sa následne prejavuje aj pri nedostatočnom pridelovaní finančných prostriedkov z rozpočtu. Nedostatočné ocenenie vedeckých a výskumných pracovníkov, v dôsledku čoho hlavne vedie k nezáujmu o kariéru vo vedecko-výskumnej činnosti.

Prevláda vysoká morálna a fyzická zastaralosť prístrojového vybavenia v dôsledku nedostatočných finančných prostriedkov a absencie programu obnovy s podporou zo štátneho rozpočtu. Absentuje centrálny informačný systém vedy a techniky s podrobnou informáciou o riešených a vyriešených úlohách, o možnostiach aplikácií získaných výsledkov, ktorý by bol dostupný všetkým zainteresovaným.

Nedostatočná finančná podpora konkrétnych grantových úloh, ktorá je v prevažnej väčšine prípadov len symbolická. Nedostatočný objem finančných prostriedkov vyčlenených na nákup odbornej literatúry a časopisov, ktoré sú základom komunikácie vo vede. Slabé využívanie zahraničných vedeckých grantov najmä vysokými školami a univerzitami. Nie je venovaná dostatočná pozornosť perspektívnym oblastiam výskumu a vývoja (nanotechnológie, biotechnológie, informatika).

Chýba kvantifikácia doterajších výsledkov systému vedy pre posúdenie efektivity existujúceho systému.

Prosperita Slovenska:

- ✓ bude presadzovať prepracovanie systému štátnej podpory rozvoja vedy a techniky.
- ✓ bude presadzovať zásady viac zdrojového financovania.
- ✓ bude podporovať prepojenie vysokých škôl s vedecko-výskumnými ústavmi.
- ✓ bude podporovať elimináciu neperspektívnych a neefektívnych smerov výskumu a vývoja prostredníctvom ekonomických nástrojov.
- ✓ prerozdelenie prostriedkov na vedu a výskum chce realizovať prostredníctvom nezávislej grantovej agentúry (jasné pravidlá na rozdeľovanie finančných zdrojov a vytvorenie možnosti na kontrolu ich efektívneho využívania).
- ✓ finančné prostriedky chce rozdeľovať prostredníctvom verejnej súťaže.

22. INFORMATIKA A INOVÁCIA – ŠANCA PRE SLOVENSKO

Európska komisia na základe štatistických údajov Eurostatu a OECD zaradila Slovensko medzi najhoršie štáty - krajiny, z hľadiska inovačného prostredia. Informatizácia spoločnosti je nástrojom

rozvoja demokracie, racionalizácie administratívy a zvyšovania efektívnosti ekonomických procesov, ktoré sú vo svojej podstate významnou mierou založené na výmene a spracovaní informácií. Problematika informatizácie zahŕňa dve oblasti: a) riešenie informatizácie v priamej pôsobnosti štátu a b) vytváranie podmienok pre rozvoj informatizácie v privátnej sfére.

Je potrebné koncentrovať kompetencie informatizácie na jeden štátny orgán. Vzhľadom na to, že informatizácia sa týka prakticky všetkých rezortov a oblastí spoločenského života, takýto orgán by mal byť priamo pri Úrade vlády SR. Eliminovala by sa súčasná nezmyselná a nesystémová roztrieštenosť kompetencií, keď rôzne aspekty informatizácie má v kompetencii osem orgánov štátnej správy. V oblasti priamej pôsobnosti štátu môže byť informatizácia významným prvkom racionalizácie verejnej správy a podstatného skvalitnenia jej práce. Bude potrebné vytvoriť informačný systém využívaný všetkými rezortmi.

Živelné budovanie informačných systémov zvyšuje náklady na vzájomnú informačnú prepojenosť medzi rezortmi. Jednotlivé rezorty nekoordinovane budovali svoje informačné systémy a tie dnes nie sú schopné vzájomne komunikovať, napriek tomu, že v rokoch 2002 – 2004 sa na riešenie tohto problému vynaložilo 5 mld. Sk.

Agenda inovácie na Slovensku nie je slovenskou prioritou.

Chýba celková vízia dosahu inovácií na rozvoj hospodárstva a spoločnosti. Neexistuje inovačný zákon ani analýza stavu.

Slovenská mládež má len ojedinelé ambície sa zapájať do technologického a inovačného rozvoja.

Podniky nemajú pre inovácie vhodnú podnikovú klímu a kultúru. Brzdou je nedostatok prostriedkov a vzdelaných odborníkov. Slovenské firmy, ak majú finančné prostriedky, inovujú prevažne nákupom zahraničných technológií.

Absentuje účinný prenos výsledkov vedy a výskumu do podnikateľského prostredia.

Prosperita Slovenska:

- ✓ bude presadzovať zákon o informačných systémoch verejnej správy, ktorým sa budú riadiť nielen ministerstvá, ale aj obce, mestá a samosprávne kraje.
- ✓ vytvorí podmienky na sprevádzkovanie tzv. veľkého Govnetu v rámci štátnej správy.
- ✓ bude podporovať identifikačný audit perspektívnych oblastí inovácií a zároveň vytvorenie schémy najvhodnejšej pre slovenské podmienky.
- ✓ bude podporovať implementáciu informačných technológií do všetkých oblastí života spoločnosti.
- ✓ bude presadzovať úpravu legislatívy a vydávanie štandardizačných noriem pre oblasť informatizácie spoločnosti.
- ✓ bude koncentrovať racionálne pôsobenie štátu v oblasti informatizácie na jeden štátny orgán, na rozdiel od súčasného stavu, keď je to v kompetencii až ôsmich orgánov štátnej správy.
- ✓ bude presadzovať úpravu učebných osnov a vybavenie škôl tak, aby každý žiak získal počítačovú gramotnosť.

23. KULTÚRNA POLITIKA

Vytvára podmienky pre rozvoj národného povedomia a humanistického cítenia obyvateľstva, napĺňa nespochybniteľné právo každého občana zoznámiť sa s celou rôznorodosťou kultúrnych a historických hodnôt Slovenska. Vytvára pocit hrdosti na svoju krajinu, osobnosti národa a zvýšené sebavedomie jedincov v súvislosti so spolupatričnosťou k spoznaným hodnotám.

V súčasnosti nie je venovaná dostatočná pozornosť slovenským komunitám v zahraničí, ktoré sú šíriteľmi tradičného slovenského jazyka, folklóru, ale aj súčasnej umeleckej tvorby, podfarbenej umeleckým cítením súčasnej domoviny umelcov.

Doterajšia prezentácia tvorby umelcov, žijúcich na Slovensku, je profesionálne nekvalitná a žánrovo nepestrá. Aj výsledkom tejto archaickosti a formálno-obsahovej prekonanosti Slováci často vlastných umelcov znevažujú.

Problémom slovenských médií súkromných, ale aj štátnych je minimálna sloboda slova. Je to dôsledok silných finančných a politických skupín v krajine. Tie rozhodujú o finančnej situácii médiá ako takého, alebo, ak ide o verejnoprávne médiá, o postavení manažmentu. Politické strany majú tendenciu zneužívať médiá na svoje politické ciele.

Zneužívanie je priame - manipuláciou predaja médií a nepriame, prostredníctvom finančného vydierania vydavateľov.

Neprirodzený vývoj tlače spôsobuje manipulovanie informácií.

Nedostatok sebavedomia a nedostatočné zhodnocovanie osobných kvalít slovenských umelcov, ako tvorcov národných umeleckých hodnôt, je výrazne zapríčinené nedostatočnou odbornorealizačnou konfrontáciou s okolitým svetom. Táto nedostatočnosť je spôsobená finančným podkapitalizovaním umenia a zlou organizáciou štátnych orgánov.

Prosperita Slovenska:

- ✓ bude presadzovať sprístupnenie kultúrnych a historických hodnôt národa všetkým skupinám obyvateľstva.
- ✓ podporí rozvoj aktuálnych i tradičných umeleckých prejavov na Slovensku.
- ✓ vytvorí podmienky pre morálne a legislatívne posilnenie rozvoja kultúry a umeleckej tvorby slovenských komunit v zahraničí.
- ✓ bude presadzovať ochranu a zveľadenie kultúrneho dedičstva slovenského národa.
- ✓ bude vytvárať podmienky pre odbornú a prezentačnú komunikáciu medzi umelcami slovenskými a umelcami krajín EÚ.
- ✓ podporí posilnenie mediálnej politiky v zmysle výrazného zabezpečenia slobody slova a práva občanov na informáciu.
- ✓ bude podporovať podmienky pre zabezpečenie reálnych a optimálnych podmienok vo verejnoprávnej televízii a SRO na systematické prezentovanie národných umeleckých kultúrnych hodnôt Slovenska.
- ✓ podporí rozvoj kultúry všetkých menšín, žijúcich na Slovensku, prostredníctvom štátnych médií.

24. TRVALOUDRŽATEĽNÉ HOSPODÁRENIE S PRÍRODNÝMI ZDROJMI A SUROVINAMI A ÚČINNÁ OCHRANA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Rozhodujúcimi prírodnými zdrojmi Slovenska sú voda, pôda, lesy a nerastné suroviny. **Pôda** je významná z hľadiska kolobehu látok v prírode, z hydrologického hľadiska je rozhodujúca jej retenčná schopnosť pre vodu, je stanovišťom rastlín a významná je jej produkčná funkcia. Na jedného obyvateľa pripadá zhruba 2 500 štvorcových metrov ornej pôdy. Len v minulom roku nám ubúdalo denne pôdy o rozlohe troch hektárov.

V posledných rokoch sa na výstavbu využívajú najúrodnejšie pôdy, ktoré majú najvyššiu environmentálnu hodnotu.

Prosperita Slovenska:

- ✓ bude presadzovať prijatie novely zákona o pôde, ktorá zamedzí zábery pôdy vysokej bonity na investičnú výstavbu. Štát ju musí vykúpiť.

Lesy pokrývajú 2 mil. ha (40 % územia). Majú mimoriadny význam nielen z produkčného hľadiska, ale aj z verejno-prospešného (pôdoochranská, vodohospodárska funkcia, krajnotvorná a stanovištia pre lesnú zver).

Negatívne zmeny v ekologických podmienkach lesov sú spôsobené dlhodobým vplyvom antropogénnych faktorov (imisie, nesprávne drevinové zloženie, požiare).

Prosperita Slovenska:

- ✓ bude presadzovať legislatívnu úpravu vlastníckych a reštitučných nárokov, aj vlastníctvo lesov v CHKO, NP.
- ✓ bude presadzovať prehľadný podporný systém kompatibilný s EÚ.
- ✓ bude podporovať prenos kompetencií na rozhodovanie o činnosti v lesoch na samosprávy.
- ✓ bude presadzovať prenájom štátnych lesov operátorom.
- ✓ bude podporovať finalizáciu drevnej suroviny v domácich podmienkach.

Voda je rozhodujúca z hľadiska premeny a transportu látok v prírode, je súčasťou živých organizmov, potravinového reťazca, ale aj technických systémov a technológií. Zdroje vody sú povrchové a podzemné vody, ktoré sú napájané zrážkami.

Dochádza ku kvantitatívnemu zmenšovaniu zdrojov a k zmenám kvality v dôsledku antropogénnej činnosti a klimatickej zmeny.

Prosperita Slovenska:

- ✓ bude presadzovať rozpracovanie smernice EÚ o vode a jej priemet do slovenskej legislatívy.
- ✓ bude presadzovať integrovaný manažment povodí ako súčasť komplexného geoekologického manažmentu krajiny.

Vzduch. Kiotský protokol o znižovaní skleníkových plynov z roku 1997 obsahuje právne záväzné limity pre emisie 6-tich chemických látok, najmä však CO₂, ktoré sú zodpovedné za globálne otepľovanie klímy. Dokument ratifikovalo 141 krajín. Z plnenia odstúpili USA a Austrália. Cieľom protokolu je do roku 2012 znížiť celkové emisie škodlivých plynov v ovzduší o 5,2%, oproti úrovni z roku 1990.

Kiotský protokol zavádza systém obchodovania s povoleniami na emisie. Krajina, ktorá neminie všetky svoje kvóty ich môže predať väčšiemu znečisťovateľovi, ktorému vlastné kvóty nestačia. Protokol prikladá vysoký význam zvýšeniu podielu obnoviteľných energií pri výrobe elektrickej energie.

Prosperita Slovenska:

- ✓ bude podporovať investície do rozvoja obnoviteľných zdrojov pri výrobe elektrickej energie.
- ✓ v spolupráci s EÚ bude presadzovať významnú podporu rozvoja ekologických zdrojov energií s ambíciou znižovania produkcie emisií.

25. POTRAVINOVÉ HOSPODÁRSTVO – ZDRAVÉ POTRAVINY

Vývoj agrokomplexu sa od roku 2003 charakterizuje ako negatívny. Podiel pôdohospodárstva na HDP v roku 2005 dosiahol úroveň 4,93%, z toho poľnohospodárstvo tvorilo 4,34 % a potravinársky priemysel 2,92%. Aj keď sú ceny našich poľnohospodárskych produktov na úrovni 60% cien v krajinách západnej Európy, minú obyvatelia SR na potraviny okolo 80 miliárd korún ročne, čo predstavuje 30 až 40% ročných výdavkov obyvateľstva. V poľnohospodárstve pracuje len 4,5 % činného obyvateľstva.

Slovensko patrí medzi krajiny s najnižšou pridanou hodnotou, čo má vplyv na dynamiku vývoja cenových nožníc - rozdiel medzi cenami vstupov a cenami poľnohospodárskych produktov dosiahol takmer 6%. Tento fakt nedokázala stabilizovať ani dotačná politika štátu.

Ekonomickým kritériám sa bude podriaďovať aj svetová rajonizácia výroby agroproduktov, čomu sa nevyhne ani Slovensko.

Našu poľnohospodársku politiku bude stále viac ovplyvňovať trojuholník vzťahov WTO - EÚ - SR. V dlhodobom kontexte bude pokračovať odstraňovanie deformačných vplyvov na ceny poľnohospodárskych komodít. Ide o tlmenie pomoci z nadprodukcie a priblíženie európskych farmárov cenám platným na svetových trhoch. Týmto spôsobom reaguje EÚ na liberalizáciu svetového obchodu zo strany Svetovej obchodnej organizácie.

70% vstupov do poľnohospodárskej výroby pochádza z iných sektorov a odvetví národného hospodárstva, čo pri liberalizácii cien vstupov vytvára disparitu; 10% existujúcich poľnohospodárskych podnikov sa podieľa na 73% na celkovej strate poľnohospodárstva SR v rokoch 2001 – 2004. Ochranná politika MPSR predlžuje prežívanie stratových fariem.

Okrem týchto problémov, má pôdohospodárstvo aj tieto: hodnota hmotného investičného majetku stále klesá, opotrebovanosť strojov sa zvyšuje, ubúdajú stavy hovädzieho dobytku a ošípaných, parametre úžitkovosti sú pod reálnou hranicou možností a hektárové úrody hlavných rastlinných komodít Slovenska sa pohybovali v rozpätí 40 - 70% úrovne EÚ.

Ďalej tiež kapacity potravinárskeho priemyslu sú v priemere využité na 64%, historicky najhoršia situácia je v zahraničnom obchode s agropotravinárskymi výrobkami, kde sme dosiahli záporné saldo 20 mld. Sk. Podiel odvetvia na celkovom deficite salda zahraničného obchodu sa zvýšil na takmer 40%.

Minula sa základná priorita agrárnej politiky, ktorou má byť výroba zdravých a konkurencieschopných potravín v európskom trhovom priestore. Nie je únosné vyrábať široký sortiment poľnohospodárskych komodít bez primeranej výhodnosti a za nerovných konkurenčných podmienok. Ten tovar, ktorý nevieme rentabilne vyrobiť, radšej dovezme a zamerajme sa na poľnohospodárske a potravinárske produkty, na výrobu ktorých máme vhodné prírodné podmienky a komparatívnu výhodu.

Systémové dotácie sa využívali na riešenie sociálneho programu a politické ciele, no nie na zastavenie poklesu výroby a zlepšovanie ekonomizácie. Neúmerne vysokých nákladoch a štátnych dotáciách, bez budovania regionálnej špecializácie oblastí vhodnosti, merateľnej ziskovosťou komodít.

SPPK je jediný subjekt v poľnohospodárstve, ktorý má zabezpečené stále príjmy. SPPK zároveň čerpá účelovú podporu vo výške 9,12 mil. Sk z rozpočtu MP SR. Aparát komory dokázal svojim členom, že je potrebná a za účelom presadzovania ich záujmov je nevyhnutné jej finančné zabezpečenie zo strany členskej základne. Rezort pôdohospodárstva nemá spracovanú koncepciu obchodnej politiky.

Pretrvávajú nahromadené problémy transformácie (privatizácia, reštrukturalizácia); ukazuje sa nepripravenosť slovenského poľnohospodárstva na liberalizáciu svetového agropotravinárskeho obchodu a globalizáciu ekonomiky, ale aj absencia opatrení na zvýšenie konkurencieschopnosti poľnohospodárstva a potravinárstva v jednotnom trhu EÚ a v rámci svetového obchodu. Problémy

pretrvávajú v aproximácii legislatívy a právnych noriem agrárneho sektoru a EÚ; nedoriešenie vlastníckych vzťahov k pôde a k zariadeniam na pôde brzdí agropodnikanie.

Prosperita Slovenska:

- ✓ bude presadzovať ako strategickú úlohu začleniť Slovenské poľnohospodárstvo do nového potravinového hospodárstva EÚ a globálneho agrobusinessu svetového obchodu (WTO).
- ✓ bude presadzovať, aby základnou prioritou v tejto oblasti bola výroba zdravých potravín v konkurencieschopnom európskom trhovom priestore.
- ✓ bude presadzovať rovnoprávnosť a plnú zhodu pri realizácii princípov fungovania spoločnej poľnohospodárskej politiky v rámci EÚ.
- ✓ podporí funkčnú a nezávislú pôdohospodársku samosprávu a zasadí sa o liberalizáciu zákona o Slovenskej poľnohospodárskej a priemyselnej komore.
- ✓ bude presadzovať národnú agrárnu politiku pri zohľadnení podporných pilierov reformovanej Spoločnej agrárnej politiky (SAP), zlepšenie čerpanie podpôr z EÚ, (Sektorový operačný program poľnohospodárstva a rozvoj vidieka a Plán rozvoja vidieka) a efektívne využívať podporné systémy EÚ.
- ✓ bude podporovať zvýšenie konkurencieschopnosti slovenského poľnohospodárstva, ktoré musí byť regionálne diferencované.
- ✓ bude presadzovať uplatnenie informačných a komunikačných technológií v poľnohospodárstve (presné poľnohospodárstvo využitím GPS a GIS technológií).
- ✓ bude podporovať rozvoj potravinárskeho priemyslu na báze produktov ekologického poľnohospodárstva (eko-bio-natural → funkčné potraviny) a nové technológie výroby a prípravy potravín.
- ✓ bude podporovať urýchlenie pozemkových úprav za účelom ujasnenia vlastníckych vzťahov k pôde a rozvoj trhu s pôdou ako aj privatizáciu hydromelioračných zariadení vlastníckmi pôdy.

26. VODNÉ HOSPODÁRSTVO

Vodné hospodárstvo je odvetvie národného hospodárstva riadené Ministerstvom životného prostredia. Úlohou vodného hospodárstva je zabezpečenie zásobovania obyvateľstva, priemyslu a poľnohospodárstva vodou, ochrana životného prostredia odvedením odpadových vôd a ich čistením, zabezpečenie protipovodňovej ochrany, vytvorenie podmienok pre energetické využívanie vôd a údržbu plavebných dráh. Zo štátneho vlastníctva zdrojov vody vyplývajú aj povinnosti, ktoré je potrebné zabezpečiť formou ochrany a racionálneho využívania vody v zmysle smernice EÚ o vode.

Jednou z dôležitých úloh sekcie vôd bola transformácia podnikov Vodární a kanalizácií, z pôvodných 5 štátnych podnikov VaK vzniklo 8 vodárenských spoločností: Bratislavská vodárenská spoločnosť, a.s., Bratislava, Trnavská vodárenská spoločnosť, a.s., Piešťany, Západoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., Nitra, Severoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., Žilina, Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., Banská Bystrica, Podtatranská vodárenská spoločnosť, a.s., Poprad, Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., Košice, Trenčianske vodárne a kanalizácie, a.s., Trenčín.

Tieto akciové spoločnosti majú ako akcionárov mestá a obce. FNM previedol akcie štátnych podnikov VaK na mestá a obce podľa počtu obyvateľov. Okrem Trenčianskej TVK, kde sú akcie pridelené podľa počtu členov rovnomerne. Politické vplyvy riadenia v týchto vodárenských spoločnostiach sú značné (projekty). Rezort ŽP vyjednal 7 prechodných období

(napr.zabezpečenie čistenia odpadových vôd v obciach nad 2 000 ekvivalentných obyvateľov do roku 2015).

Prosperita Slovenska:

- ✓ bude iniciovať zmenu zákona 139 z 9. apríla 2003, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 575/2001 Z. z (kompetenčný zákon), aby ochrana vôd a ich využívanie a exploatacia boli oddelené.
- ✓ bude usilovať o zlepšenie zásobovania obyvateľstva pitnou vodou odpovedajúcej kvality a o podporu výstavby zdrojov pitnej vody a privedenia vody k sídlam, nachádzajúcim sa v deficitných oblastiach.
- ✓ bude sa zasadzovať o realizovanie legislatívnych, organizačných, investičných, ekonomických a technicko-prevádzkových opatrení s cieľom zvýšiť ochranu pred povodňami a vytvorenie povodňového fondu, ktorý bude spravovať správca povodia.
- ✓ bude iniciovať zmenu zákona o vodách 364/2004 Z. z. z 13. mája 2004, zmenu zákona 230/2005 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách.
- ✓ bude presadzovať zmenu procesu schvaľovania projektov podporovaných EÚ tak, aby bol vylúčený politický princíp pri ich schvaľovaní (schvaľovanie projektov skoordinať s podmienkami prístupovej zmluvy s EÚ, v oblasti vodného hospodárstva).
- ✓ navrhne zmenu ekonomického charakteru súčasných vodárenských akciových spoločností na subjekty zabezpečujúce rozvoj a efektívne hospodárenie s majetkom a finančnými prostriedkami, t.j. prijať zákon, ktorý zakáže používanie finančných prostriedkov na iné účely, ako tie ktoré súvisia so zásobovaním, odkanalizovaním a čistením odpadových vôd .
- ✓ v rámci zákona o konflikte záujmov bude iniciovať zákaz poslancom mestských a obecných zastupiteľstiev „pracovať“ v dozorných radách a predstavenstvách týchto spoločností.
- ✓ bude presadzovať vytvorenie samostatného hydroenergetického štátneho podniku z vodného diela Gabčíkovo. Tento podnik prevezme na seba všetky pôžičky, ktoré sa so štátnou zárukou poskytli Vodohospodárskej výstavbe, š.p. Bratislava na dostavbu tohto diela. Po splatení dlhu ponúkne toto zariadenie na privatizáciu.
- ✓ bude usilovať o dokončenie delimitácie tzv. lesníckych bystrín a drobných tokov v správe Lesy, š.p. a Vojenské Lesy do správy povodí a tým vytvoriť podmienky pre komplexný a integrovaný manažment povodí a správu tokov, taktiež previesť správu podzemných vôd na správcu hydrologického povodia.

27. VYUŽÍVANIE DOMÁCICH SUROVÍN ŠANCA PRE REGIONÁLNY ROZVOJ

Surovinová politika štátu je koordinovaná Ministerstvom životného prostredia. Jej prioritou je čo najefektívnejšie a najrentabilnejšie využitie rudných i nerudných surovinových zdrojov, uhlia, ropy a najmä zemného plynu a to prevažne v rámci domácej spotreby či už priamo obyvateľstvom alebo v rôznych hospodárskych odvetviach (stavebníctvo, poľnohospodárstvo, hutníctvo, metalurgia, potravinársky priemysel). Hlavne nerudné nerastné suroviny (napr. vápence, dolomity, bentonity) predstavujú pre Slovensko aj významnú súčasť medzinárodného exportu.

V SR absentuje nový banský zákon, ktorý by bol porovnateľný s banskou a geologickou legislatívou Európskej únie.

Chýba nová klasifikácia zásob a zdrojov nerastných surovín podľa medzinárodne navrhovanej klasifikácie OSN a je potrebné prehodnotenie zásob ložísk nerastných surovín na území SR.

Nie je vypracovaná celoštátna evidencia prognózovaných zdrojov nerastných surovín s 3 - 5 ročnou aktualizáciou údajov o množstve a kvalite prognózovaných zdrojov vyhradených nerastov, ako podklad na rozhodovanie o záveroch vyhľadávania a prieskumov ložísk nerastných surovín a na účely územného plánovania a regionálneho rozvoja.

Prosperita Slovenska:

- ✓ bude podporovať prijatie nového banského zákona v súlade s banskou a geologickou legislatívou EÚ.
- ✓ bude iniciovať novú klasifikáciu zásob a zdrojov nerastných surovín podľa klasifikácie OSN ako aj aktualizáciu celoštátnej evidencie prognózovaných zdrojov nerastných surovín.

28. OCHRANA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA - PREDPOKLAD ZDRAVÉHO ŽIVOTA OBČANOV

Rezort ŽP sa dnes dostal do pozície silného ekonomického rezortu s vplyvom do mnohých oblastí: *samospráva - povoľovanie stavieb; štátna správa - EIA, SEA a pod.*

Na krajskej úrovni je 8 Krajských odborov životného prostredia, pracujúcich ako úrady špeciálnej štátnej správy zodpovedné za realizáciu politiky životného prostredia (vrátane povolení pre veľké investície). Spadajú do pôsobnosti Ministerstva životného prostredia. Na okresnej úrovni je v súčasnosti 46 Okresných odborov životného prostredia, zodpovedných za uplatňovanie politiky životného prostredia na miestnej úrovni spolu s povoľovaním (poverení vrátane stavebných povolení) činností, ktoré vplyvajú na kvalitu životného prostredia.

Ministerstvo životného prostredia zriadilo novú organizačnú štruktúru na využitie fondov EÚ. Sekcia zahraničnej pomoci a európskych záležitostí bola vytvorená ako centrálna jednotka ministerstva na riadenie EÚ fondov v oblasti životného prostredia. Táto Sekcia zahŕňa tri hlavné odbory: Odbor riadenia programov (DPM), Odbor prípravy projektov (DPD) a Implementačná agentúra investičných projektov životného prostredia (IAEIP). Úlohami týchto odborov sú programovanie, koordinácia, monitoring, vyhodnocovanie, finančné riadenie a implementácia projektov spolufinancovaných s prostriedkov EÚ.

Prosperita Slovenska:

- ✓ bude presadzovať systém efektívneho zhodnocovania odpadov, predovšetkým materiálového zhodnocovania odpadov tak, aby sa optimálne využívali finančné kapacity Recyklačného fondu a zabezpečila sa prehľadnosť procesu prideľovania finančných prostriedkov.
- ✓ bude iniciovať vypracovanie jasnej a ucelenej koncepcie projektov v oblasti životného prostredia, so zameraním nielen na čistiarne odpadových vôd, ale aj na ochranu ovzdušia, odstraňovanie starých zátŕaží, viacvrstvové, komplexné projekty na riešenie problematiky regiónov. Chce sa orientovať aj na medzinárodné projekty.
- ✓ podporí komplexné dobudovanie Slovenskej inšpekcie životného prostredia.

29. EFEKTÍVNA INFRAŠTRUKTÚRA - ZÁKLAD ROZVOJA REGIÓNOV

Štrukturálne fondy

Formulácia cieľov Národného rozvojového plánu určuje smer rozvoja a priority, ktoré majú byť podporované zo Štrukturálnych fondov v časovom období 2004-2006. Národný rozvojový plán (NDP – National Development Plan) identifikuje vyvážený regionálny rozvoj ako jeden zo svojich

špecifických cieľov. Tento cieľ je reakciou na potrebu Slovenskej republiky odstrániť alebo zmierniť rozdiely v úrovni rozvoja jednotlivých regiónov a podporovať trvalo udržateľný hospodársky a sociálny rozvoj regiónov. Situáciu na Slovensku komplikujú disparity tak medzi regiónmi NUTS 2, ako aj vo vnútri týchto regiónov, najmä čo sa týka dopravnej a informačnej dostupnosti v regiónoch a nedostatočného vybavenia ich územia potrebnou infraštruktúrou.

Operačný program Základná infraštruktúra (OP ZI) nadväzuje na ciele a priority Národného rozvojového plánu. OP ZI je programový dokument Slovenskej republiky pre čerpanie pomoci zo štrukturálnych fondov Európskej únie. Je zameraný na riešenie problémov rozvoja regiónov spadajúcich pod Cieľ 1 v Slovenskej republike. OP ZI je zameraný na odstránenie existujúcich regionálnych disparít, ktoré boli identifikované a popísané v NDP pre oblasti dopravnej, environmentálnej a lokálnej infraštruktúry. Cieľom je zlepšenie miestnych podmienok cestou zabezpečenia rovnocennej dostupnosti miestnych rozvojových centier k infraštruktúram.

Územie Slovenskej republiky spadajúce pod Cieľ 1 je vymedzené územím troch regiónov NUTS II¹. Zahŕňa územie siedmich samosprávnych krajov: Trnavský, Trenčiansky a Nitriansky kraj (NUTS II Západné Slovensko), Žilinský a Banskobystrický kraj (NUTS II Stredné Slovensko) a Prešovský a Košický kraj (NUTS II Východné Slovensko). Aktuálne usporiadanie regiónov NUTS II predstavuje návrat k pôvodnej územnej systemizácii zverejnenej v Zbierke zákonov ako opatrenie Štatistického úradu SR č.75 zo dňa 4. marca 1998.

Okrem OP ZI sú súbežne vypracované tri Sektorové operačné programy (SOP): SOP Priemysel a služby, SOP Ľudské zdroje a SOP Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka. Operačné programy spoločne vytvárajú účinnú podporu pre vyrovnávanie regionálnych disparít a postupné dobiehanie úrovne priemeru regiónov v EÚ. S uplatnením uvedených východísk je rámec OP ZI tvorený 3 prioritami rozpracovanými do 9 opatrení a do opatrenia technickej pomoci.

Financovanie OP ZI bude zabezpečené z národných zdrojov a z fondov EÚ, pričom sa počíta aj so zapojením súkromných zdrojov. Národné zdroje budú zaistené zo štátneho rozpočtu a čiastočne zo zdrojov regionálnych a miestnych samospráv. Podpora pre OP ZI zo štrukturálnych fondov Európskej únie bude poskytovaná z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ERDF).

Operačný program je definovaný ako dokument schválený Komisiou na realizáciu Rámca podpory Spoločenstva (CSF), ktorý pozostáva zo súboru priorít, vrátane dlhodobých opatrení.

Infraštruktúra

Ministerstvo dopravy pôšt a telekomunikácií SR riadi a vykonáva štátnu správu v oblasti dopravy železničnej, cestnej, leteckej, lodnej a zároveň je správcom aj investorm realizácie dopravnej infraštruktúry a vykonáva i štátnu správu v telekomunikáciách a poštových službách.

Rezort dopravy, pôšt a telekomunikácií sa jednoznačne správa minimálne neefektívne pri výkone správy štátneho majetku, čoho dôkazom je skrytá privatizácia Bratislavského letiska. Ministerstvo dopravy namiesto toho, aby chránilo záujmy štátu, resp. sa snažilo získať z privatizácie maximum finančných prostriedkov do štátneho rozpočtu, hrá v tomto procese jednoznačne úlohu štatistu.

Na príklade tohto procesu je potrebné otvorene podporiť proces privatizácie všetkých činností tohto rezortu, kde úlohu štátu zvládne podstatne lepšie súkromný vlastník. V procese privatizácie je však najdôležitejšie dôsledne realizovať prevod vlastníckych práv na súkromné subjekty maximálne transparentne a pri najvyššej výťažnosti.

Dôležité je zbaviť proces privatizácie nečistých tzv. rôznych privatizačných poradcov, ktorí sú v konečnom dôsledku a s najväčšou pravdepodobnosťou len akýmsi korupčným premostením medzi štátom a privatizérom.

Medzi dôležité úlohy rezortu patrí aj informatizácia spoločnosti. V tejto dôležitej oblasti si ministerstvo ešte v roku 2004 dalo vypracovať podrobný audit, ktorého výsledky nepriamo poukázali na veľké množstvo problémov, medzi ktoré patrí nedostatok finančných prostriedkov a nedostatočné legislatívne zabezpečenie.

Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií napriek značnému rozsahu kompetencií nepracuje efektívne, pričom aj verejnosť je o jeho činnosti len veľmi málo informovaná. Na verejnosť sa dostávajú veľmi oneskorene rôzne kauzy, ako napríklad nedostatok diaľničných známok, alebo to, že neboli riadne vydané normy a vyhlášky, prípadne tie, čo vyšli sú nezmyselné, neodborné a úplne zbytočné, ktoré ešte viac môžu napomôcť zahmlievaniu, netransparentnosti a podozrivej privatizácii, atď.

Nie je spracovaná odborná koncepcia, ktorá vychádza z dlhodobých nárokov na jednotlivé segmenty dopravy a to vnútrozemských, ale aj medzinárodných, vyplývajúcich z polohy SR. Financovanie výstavby nie je systematické. Výnosy za jej užívanie, u ciest vo forme stanoveného podielu na spotrebnej dani z cestnej dane a poplatkov, sú stále prerozdeľované. Neexistuje celková koncepcia dopravy, vyplývajúca z polohy Slovenskej republiky ležiacej v križovatke európskych dopravných koridorov, rešpektujúca vzájomnú závislosť na všetky segmenty dopravy, a to vnútrozemských, ale aj medzinárodných. Jednotlivé segmenty dopravy sa vyvíjajú nekoordinovane a konkurenčne.

Náklady na výstavbu a obnovu dopravnej infraštruktúry sú deformované. Zvyšujú ich odvody za záber poľnohospodárskej pôdy, ktoré sú u líniových stavieb značné. Takisto výstavbou dotknutí správcovia sietí, tokov a zariadení, ako aj rôzne organizácie a obce, si vďaka legislatívnej medzere prostredníctvom vyvolaných investícií zlepšujú stav svojich zariadení na náklady budovanej infraštruktúry.

Z dôvodu tzv. výkonov vo verejnom záujme (autobusová a vlaková osobná doprava so sociálnymi zľavami a mestská hromadná doprava) vzniká poskytovateľom týchto výkonov strata, ktorá je kompenzovaná štátnymi dotáciami. Tieto dotácie sú neadresné, nie sú viazané na skutočné výkony, ale na vzniknuté náklady, a preto nepôsobia motivačne.

Prosperita Slovenska:

- ✓ **podporí nevyhnutné zmeny, ktoré je potrebné vykonať v rezorte dopravy, pôšt a telekomunikácií.**
- ✓ **bude presadzovať zlepšenie a zefektívnenie financovania dopravnej infraštruktúry.**
- ✓ **bude za uvoľnenie telekomunikačného trhu.**
- ✓ **bude presadzovať ukončenie privatizácie tých činností, kde štát konkuruje súkromnému sektoru.**
- ✓ **podporí zjednodušenie noriem, predpisov a vyhlášok pri používaní motorových vozidiel využívajúcich ekologické palivá.**
- ✓ **podporí zlepšenie a zjednodušenie informatizácie spoločnosti.**
- ✓ **bude podporovať zvýšenie využiteľnosti finančných prostriedkov na výstavbu dopravnej infraštruktúry zo zdrojov štátneho rozpočtu a fondov EÚ.**

Cestná doprava

Riadenie výstavby cestnej infraštruktúry je nesystémové. Nezohľadňuje decentralizáciu správy s ohľadom na sieť komunikácií nadregionálneho významu (zahŕňajúce európske cesty v trasách multimodálnych koridorov) tvorenú diaľnicami, rýchlostnými komunikáciami a aj cestami I. triedy, riadenú centrálnou a sieťou regionálneho a miestneho významu.

V cestnej sieti narastá počet a dĺžka úsekov s vyčerpanou dopravnou výkonnosťou a nevyhovujúcim stavebno-technickým stavom. Pribúdajú kolízne lokality so stále častejším výskytom havárií, s následkami na zdraví a životoch cestujúcej verejnosti a škodami na majetku. V dôsledku prekročenia kapacity komunikácií je aj trvalé zhoršenie životného prostredia v ich blízkosti, nárast straty času a zvýšenie dopravných nákladov.

Diaľničná sieť svojím rozsahom nezodpovedá potrebám hospodárskeho rozvoja krajiny.

Financovanie výstavby cestnej a diaľničnej infraštruktúry je nesystematické. Čerpajú sa domáce i zahraničné úvery od najrôznejších bánk a za najrôznejších podmienok.

Ministerstvo dopravy vystupuje voči daňovým subjektom ako k svojim nepriateľom, napr. v oblasti využívania alternatívnych zdrojov pri pohone motorových vozidiel. Nedávno vydaná vyhláška o prestavbe motorových vozidiel na plyn, v podstate neumožňuje túto prestavbu a sprísňuje proces schvaľovania tohto spôsobu pohonu nad rámec smerníc platných v EÚ.

Prosperita Slovenska:

- ✓ bude presadzovať dobudovanie diaľničného spojenia z Bratislavy do Košíc.
- ✓ pri príprave nových úsekov bude vychádzať z dlhodobej koncepcie diaľničnej a cestnej siete a podporí možnosť rozvoja tzv. južného ťahu a spojenia sever - juh. Podporí vstup podnikateľských subjektov do údržby cestnej siete na dodávateľskom princípe.
- ✓ bude presadzovať zmenu systému štátnych dotácií. Tie nahradia adresné sociálne zľavy v zmysle zmlúv vo verejnom záujme tam, kde je to v záujme štátu.

Železničná doprava

Charakteristickou je neefektívna a neprehľadná organizácia a prezamestnanosť a neprimerane nadštandardný sociálny systém. Železničná infraštruktúra je nevyhovujúca. Traťové rýchlosti sú nízke, zabezpečovacie a telekomunikačné systémy sú zastarané, budovy a zariadenia pre cestujúcu verejnosť nedôstojné. Vozový park vyžaduje obnovu. Financovanie obnovy železničnej infraštruktúry sa zaisťuje zo zahraničných rozvojových zdrojov.

Prosperita Slovenska:

- ✓ podporí ukončenie reštrukturalizácie Železníc SR, pričom v činnostiach, kde nie je potrebná účasť štátu, bude presadzovať privatizáciu.
- ✓ podporí zmenu legislatívy tak, aby mohli byť regionálne trate odovzdané do správy regiónov.
- ✓ podporí rozvoj nákladnej dopravy formou kombinovanej dopravy a skvalitnenie osobnej, medzimestskej a prímestskej dopravy.

Vodná doprava

Legislatívne nie je zabezpečené rovnoprávne postavenie tuzemských a zahraničných subjektov, činnosť plavebnej správy sa sústreďí na technické podmienky plavby pri plnej podpore konkurenčného prostredia.

Privatizácia nosného subjektu vodnej dopravy, Slovenskej plavby a prístavov, prebehla netransparentne. Dôsledkom je neriešenie kopiach sa problémov, ako stratovosť niektorých činností, likvidácia dubiózneho majetku alebo prispôsobenie kapacít trhu. Využitie majetku znemožňuje aj nesúlady medzi vlastníctvom pozemkov a vybudovanej infraštruktúry v prístavoch.

Zvláštnosťou vodnej dopravy je, že vodná cesta, jej údržba aj rozvoj nie je v kompetencii organizácií dopravy, ale rezortu pôdohospodárstva. Platný zákon o vnútrozemskej plavbe rieši kolíziu kompetencií medzi správcom toku a správcom vodnej cesty, keď za stav vodnej cesty zodpovedá správca toku, nepodliehajúci rezortu dopravy. Neriešené majetkové vzťahy medzi štátom, zastúpeným plavebnou správou a užívateľmi infraštruktúry, bránia rozvoju verejných prístavov a tým aj celej vodnej dopravy.

Prosperita Slovenska:

- ✓ bude presadzovať systém vodnej dopravy prostredníctvom dopravcov bez majetkovej účasti štátu.
- ✓ v legislatíve bude riešiť kolíziu kompetencií medzi správcom toku a správcom vodnej cesty.
- ✓ bude presadzovať aktualizáciu koncepcie rozvoja vodnej dopravy tak, aby rešpektovala dopyt.

Letecká doprava

Podiel leteckej dopravy na celkovom objeme je v porovnaní s okolím veľmi malý. Pravidelné linky sú dlhodobejšie prevádzkované len medzi Bratislavou a Košicami. Hlavný objem leteckej dopravy spočíva v charterových letoch pre cestovné kancelárie v letnom období. Zaťaženie cien leteckej dopravy daňou z pridanej hodnoty a spotrebnou daňou, čo nezodpovedá medzinárodným štandardom, bráni rozvoju vnútroštátnej aj medzinárodnej dopravy, ale aj využitiu letísk pri tranzitoch osobných či nákladných letov.

Prosperita Slovenska:

- ✓ bude presadzovať realizáciu dopravy leteckými dopravcami bez majetkovej účasti štátu.
- ✓ podporí vlastníctvo hlavných letísk akciovými spoločnosťami s účasťou štátu, prípadne regiónov a obcí.

Pošta

Novoprijatý zákon o poštových službách je nedokonalý.

Technické vybavenie Slovenskej pošty nezodpovedá požiadavkám doby. Svojou nedostatočnou úrovňou oslabuje jej konkurencieschopnosť a spochybňuje ju ako partnera v rámci európskej siete. Nie všade je pripravená na zmenu štruktúry požadovaných služieb, vyvolanú celkovým technickým rozvojom.

Štruktúra ponúkaných služieb, zodpovedajúca celkovému technickému stavu, nie je na štandardnej úrovni európskej poštovej siete.

Prosperita Slovenska:

- ✓ bude presadzovať liberalizáciu poštového trhu tak, aby rozsah vyhradených služieb zúžil pôsobenie monopolu.
- ✓ bude sa zasadzovať o to, aby Slovenská pošta predstavovala zákaznícky orientovanú akciovú spoločnosť s majoritným vlastníctvom štátu a s cenami, na základe ktorých poskytovateľovi nevzniká strata.

Telekomunikácie

Udeľovanie licencií v súlade s rozvojom technických prostriedkov nesmie byť brzdou konkurenčného prostredia. Dominantným subjektom na poli telekomunikácií sú Slovenské telekomunikácie, ktoré sú súčasne aj poskytovateľom tzv. univerzálnej hlasovej služby. Pri zachovaní monopolného postavenia na trhu sa jej majoritným vlastníkom stal Deutsche Telekom.

Zmluva medzi ministerstvom a Deutsche Telekom je tajná, preto nie je možná verejná kontrola jej plnenia. Rozvoj daný sľubom investovať v priebehu troch rokov 1 mld. Euro sa zatiaľ výraznejšie neprejavil.

Služby poskytované operátormi mobilných sietí nie sú na európskej úrovni. Neudelením licencie tretiemu operátorovi sa obmedzil rozvoj konkurenčného prostredia. Operátori mobilnej telekomunikácie sú závislí na prenosových sieťach zatiaľ monopolných Slovenských telekomunikácií.

Monopol Slovenských telekomunikácií na šírenie signálu elektronických médií končil v roku 2002. Problematický je monopol káblového šírenia signálu v obciach.

Ministerstvo v spolupráci s jeho Telekomunikačným úradom veľmi pomaly postupuje pri liberalizácii telekomunikačného trhu a ich postup je namierený jednoznačne proti záujmom daňovníkov.

Vzťah rezortu dopravy k Slovak Telecom-u je nejasný, nakoľko oba subjekty považujú obsah „privatizačnej“ zmluvy za tajný, čo ešte viac sponchybňuje a zahmlieva deklarovanú snahu o otvorenie trhu v tejto oblasti.

Prosperita Slovenska:

podporí plnú liberalizáciu telekomunikačného trhu.

bude presadzovať alternatívne možnosti šírenia internetu a elektronických médií v obciach.

30. TURISTICKÝ PRIEMYSEL – VÝZNAMNÁ SÚČASŤ EKONOMIKY

Cestovný ruch je prierezové odvetvie, spadajúce pod Ministerstvo hospodárstva a v súčasnosti je len jedným z odborov tohto ministerstva. Cestovný ruch by mal profilovať ako samostatné ekonomické odvetvie s charakterom „neviditeľného exportu“.

V súčasnosti na pôde Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru sa pripravuje pilotný projekt zameraný na prínos cestovného ruchu k sociálno-ekonomickej obnove upadajúcich oblastí. Pripravuje sa vytvorenie európskeho modelu cestovného ruchu, založeného na hodnotách a princípe trvalo-udržateľného rozvoja, garantovanej kvality služieb a propagácií kultúrneho dedičstva v miestnej kultúre. Cestovný ruch sa má stať alternatívou pre upadajúce oblasti prostredníctvom rozvojových plánov zameraných na aktivity cestovného ruchu. Pre Slovensko v roku 2006 má byť prerozdelená suma cca 5 mld. Sk.

Nie je objektivizovaný podiel cestovného ruchu na hrubom domácom produkte.

Nie je doriešený rozpočet na financovanie propagácie cestovného ruchu v krajine, regiónoch a v zahraničí.

Je potrebné objektivizovať ekonomický prínos pre regióny z titulu miestnej výroby, služieb, zamestnanosti a ďalších ekonomických efektov.

Nebol vytvorený podporný program pre ľudí zamestnaných v oblasti poskytovania služieb cestovného ruchu s motivačnými prvkami pre zamestnávateľov a zamestnancov, ani osobitný systém doplnkového vzdelávania pre jednotlivé okruhy poskytovaných služieb. (Univerzita Mateja Bella vychováva dosť odborníkov podobne ako stredné hotelové školy.)

Nie sú dôsledne riešené vzťahy a kompetencie Národného úradu pre cestovný ruch - VÚC - Slovenskej agentúry pre cestovný ruch.

Chýba pocit bezpečnosti a istoty pre zahraničných turistov, ktorý zohráva a bude viac a viac zohrávať úlohu pri rozhodovacom procese.

Hotely a kúpeľné rezorty – nie je vypracovaný systém auditu, reitingu pre hotely a kúpele, ktoré budú propagované, nie je dobudovaný hotelový systém o segmenty, ktoré na trhu chýbajú – nadštandardné zariadenia, hotelové kasína, konferenčné hotely a iné, formou presne cielených investičných projektov financovaných prostredníctvom REIT Real Estate Investment

Trust/Združený majetkový fond nehnuteľností. Inicovať verejný úpis takéhoto špecializovaného fondu.

Finančné zdroje sú však pridelované na základe „politických záujmov a podľa rozhodnutí vyšších štátnych úradníkov“, a nie podľa kvality projektov.

Finančné prostriedky odvedené na daniach subjektami podnikajúcimi v oblasti cestovného ruchu nie sú využité v tejto oblasti, kde boli vytvorené. Nie je spätná kontrola využitia pridelených finančných zdrojov.

Prosperita Slovenska:

- ✓ bude podporovať program pre ľudí zamestnaných v cestovnom ruchu s motivačnými prvkami pre zamestnávateľov a zamestnancov.
- ✓ presadí doriešenie vzťahov a kompetencií Národného úradu pre cestovný ruch - VÚC - Slovenskej agentúry pre cestovný ruch.
- ✓ podporí maximálnu liberalizáciu cezhraničného pohybu zahraničných návštevníkov vrátane prehodnotenia vízovej politiky s krajinami s inomingovým potenciálom.
- ✓ prijme opatrenia smerujúce k maximálnej bezpečnosti pre zahraničných návštevníkov.
- ✓ podporí aktívnu úlohu a najmä prezentáciu Slovenska v medzinárodných organizáciách cestovného ruchu typu WTO, USTOA, IHACEETB, atď., súčasne s riešením otázky financovania zahraničnej propagácie.
- ✓ bude podporovať rozvoj internetovej prezentácie Slovenska na rozhodujúcich svetových portáloch, na základe zvýšeného podielu cestovného ruchu na HDP chce dosiahnuť zvýšenie financovania jeho propagácie v SR a v zahraničí.
- ✓ podporí dobudovanie rozhodujúcich miest prvého prijatia a styku s cudzincami vrátane dobudovania železničných staníc.
- ✓ bude presadzovať začlenenie vybraných hotelov do medzinárodných rezervačných systémov a podporí vymedzenie hraníc medzi charakterom zdravotných a rekreačných kúpeľov.
- ✓ bude podporovať kapitálové posilnenie podnikov v oblasti cestovného ruchu na základe verejného úpisu akcií (napr. Reál Investment Trust).

31. VONKAJŠIA BEZPEČNOSŤ A PROFESIONÁLNA ARMÁDA

Existujú riziká ohrozenia vojenského i nevojenského a teroristického charakteru. Armádu SR (ASR) považujeme za dôležitý nástroj národnej obrany a bezpečnosti.

Prosperita Slovenska:

- ✓ bude presadzovať, aby plnenie úloh vonkajšej bezpečnosti bolo vždy v súlade so slobodou, demokraciou a s dodržiavaním základných ľudských práv.
- ✓ bude presadzovať vybudovanie demokratickej armády, ktorá bude schopná reagovať na potenciálne riziká a ohrozenia.
- ✓ podporí dobudovanie ozbrojených síl na princípe účelnej dostatočnosti, plnej profesionality a na základe možnosti slovenskej ekonomiky tak, aby sme sa stali plnohodnotným členom Severoatlantickej aliancie a za aktuálny a najvhodnejší variant budovania ozbrojených síl považuje ich plnú profesionalizáciu.

- ✓ **podporí tvorbu primeraných odchodových podmienok pre prepúšťaných vojakov z povolania a občianskych zamestnancov.**
- ✓ **bude presadzovať, aby transformácia ozbrojených síl mala nadstranícky charakter pôsobnosti a postavenia Armády SR.**

32. ZAHRANIČNÁ POLITIKA

Slovenská ekonomika má otvorený charakter, preto jej vývoj je determinovaný vývojom svetovej ekonomiky a procesom globalizácie, ktorých trendy sú určujúcimi faktormi i pre definovanie zahraničnej ekonomickej politiky Slovenska. Základnou úlohou ekonomickej diplomacie je schopnosť rozpoznať hlavné trendy vo vývoji svetovej ekonomiky a preniesť ich do domácej hospodárskej politiky. Úspešnosť realizácie zahraničnej ekonomickej politiky je výraznou mierou podmienená zabezpečením propagácie SR ako takej.

Druhou dimenziou je proexportná a proinvestičná politika SR, t.j. formovanie základného legislatívneho a inštitucionálneho rámca pre vytváranie príležitostí exportu a investícií slovenských podnikateľských subjektov, rámca vhodného pre investície v SR.

Slovenská diplomacia by mala byť v zahraničí orientovaná na poskytovanie informácií o základných ekonomických a legislatívnych podmienkach podnikania v jednotlivých teritóriách sveta.

V súčasnosti zainteresovanosť štátneho sektoru sa javí v proexportnej a proinvestičnej politike ako neprimerane vysoká. Jej tvorbe a realizácii by mal dominovať privátny sektor, profesijné združenia, doplnené o politiku vlády vytváraním optimálneho legislatívneho rámca.

Prosperita Slovenska:

- ✓ **bude iniciovať štrukturálne zmeny v rámci rezortu zahraničných vecí, ktoré lepšie pripraví ministerstvo ako celok na aktívne členstvo v Európskej únii. Takisto chce aktívne spolupracovať s expertnou komunitou mimo rezortu zahraničia, ktorá musí byť zapojená do procesu vytyčovania priorít a cieľov slovenskej integračnej politiky.**
- ✓ **bude podporovať vytvorenie samostatnej Sekcie ekonomickej zahraničnej politiky, pokrývajúcej obchodnú diplomaciu (zahraničný obchod) a spoluprácu s medzinárodnými organizáciami ekonomickeho charakteru (OECD, WTO, iné špecializované agentúry systému OSN).**
- ✓ **zásadne odmieta zrušenie a otváranie otázok „Benešových dekrétov“, a to nielen pre vzťahy slovensko - maďarské či česko-nemecké, ale aj pre celý európsky bezpečnostný systém.**
- ✓ **bude proti akejkoľvek inštitucionalizácii višegrádskeho mechanizmu a pokladá doteraz existujúci model pravidelného stretávania sa na úrovni premiérov, ministrov, štátnych tajomníkov a odborných komisií za dostačujúci.**
- ✓ **bude presadzovať obmedzenie tých zastupiteľských úradov, ktorých činnosť len málo korešponduje s prioritnými záujmami SR vo svete. SR ako malá krajina nemá na to, aby pestovala globálnu diplomaciu a musí sa tomuto faktu jednoducho prispôbiť.**